

EXLIBRIS BIBLIOTECA DE CATALUNYA

¡O REY O RES!

CUADRO HISTÓRICO EN TRES ACTOS Y EN VERS CATALÁ

ORIENTAL 1891

D. SEBASTIÀ PITTARRA Y D. ENRIQUE CARRERAS.

Excmo. Sr. Gobernador del ex. de Centro de Barcelona
En el día 19 de Julio de 1891.

BARCELONA.
LIBRERÍA DE EUDAL POIG,
plaza Nova, número 5.
1891

R. 512 683

Las dotes de impresión son del Editor, y son del Autor los de representación. Lo Director del Archivo General literario-dramático es el único encargado de aquesta obra, y sera la sin premio que podrá representarse en cualquier teatro, realina, ni sociedad particular.

Habiendo cumplido este drama, se halla inconveniente en que su representación sea autorizada.

Madrid 31 Julio de 1888

El Censor de teatros,
Narciso Serra.

D.

BARCELONA.—Imp. de Juanes Lapó, calle de Petisat, 14.

DONATIU
ENHER

A D.ª FRANCISCA SOLER DE ROS.

Per gratitud, per amistat y per deber se me debia una demostració de afecte; excepti donchs la bona amiga y la gran artista aquesta dedicatória, y etern será lo agradeciment de

Los autores.

1777 1800
3323-12

PERSONATGES.

ACTORS.

DON MARGARIT.	D. ^a FRANCISCA SERRA.
MARÍA.	D. ^a BALBUA PI.
D. JAUME, CONTE D'URGELL.	D. JOSEPH YLLANERMAN.
LO ISBERT D. ENRIQUE.	D. JOSEPH CLOCELLAS.
BERNGUER DE FLUYÁ.	D. JOSE BERTRÁN.
FRA BENET.	D. FERRANDO PUIGENYER.
D. ANTON DE LATA.	D. MIGUEL LLORENÇ.
MANFREDO.	D. FRANCISCO PERE.
CITRINÀ 1. ^a	D. LLES FONTVILA.
CITRINÀ 2. ^a	D. JACINTA VICHMAN.
CAPITÀ.	D. JOSEPH GONZ.

Capitans catalans, catalans y gascons. Pages, poble,
soldats, etc. etc. etc

La acció en lo sigle XV.

ACTE PRIMER.

LA FLOR DESFOLLADA.

Rica cambra del palau dels comtes d'Ugell. Al fons, una galeria d'allí d' una escalinata que és practicable, grans llustrals, un à cada costat, en primer terme. Damunt d' una taula molts pergamins y llibres. En segon terme la trasa, a prop del qual y damunt-cotines de velut se troba una corona comtal. En de mitj, la escena il·luminada. Trofets y armis per tot.

ESCENA PRIMERA.

D. JAUME, FLUYÀ, LUNA, FRA BENET.

(Lo primer sentat al costat de la taula, Fra Benet a l'altre. Fluyà y Luna drets.)

D. Jan. Naldes senyors, escoltinamo:
ja sé he que 'm són llords,
y tantot é n' est assumpte
me podrà dir la veritat
„Só aquell é qui la corona
d' aqueles regnes portany?
„Só aquell é qui 's reboria
lo rey En Martí lo llurs
quant estanise en la agoria,
y nos que ab nosa, ah senyors
digué que los rey d' est regne
aquell é qui en deat tindrà?
Jo crech que sí... crech que 'm toca;
mas podrà estè obsecat,
y per go paré us demano
Fra. Vostre dret, bon Cònsol, es clar

- com he es lo sol á mitadía.
 La. Ja de vos me crech vassall.
 Jan. Aquí tinc copla de l'acte
 que en Valldonella he firmat
 quant lo rey Martí...
 Ben. Requesot!
 Fan. La trona á vos vos portarey.
 Ben. Yas, á nos, del Rey en vella,
 jo vreu serbe noubreit
 de sas regnes y dominis
 procurador general;
 tal cirech en nostre terra
 en tot temps se sol deue
 al fill principall; ergo
 dintre á vos cirech tal,
 en vos sol succeuer vey
 lo rey En Martí l'Humil.
 Jan. Atús doncha, ¿creys vossaltres
 que puch ab rahó esperar
 que l'Parlament que 'a treuava
 me fa molt reuirt en Casp,
 per donar rey á aquets pobles,
 mas dret reconeixen?
 Fan. May he he daptat.
 La. Ni jo he daptat.
 Jan. ¿A vos, pare, qué us apar?
 Ben. Que l' dret es vósre, y espero
 que en que l' veureu conuindrà
 lo Parlament, si he es cosa
 que per ses sels Deu sap.
 Jan. Ho acertes doncha, mare mra! (Joyet.)
 Men es la dret... sí... es vrtat.
 Y ab tot... ja... no tinc constancia.
 En Vicens Ferró... ¿Aquest tant!
 (Concentrat.)
 me perseguix ab tanta ira,
 y se indurca es ja tal...
 Fan. Prompte sabréu bones noves.
 Jan. ¿Ah! las noves tarden tant!
 La. No he pensat, senyor, encara
 la hora fixada.
 Jan. (Altimistr.) Es vrtat.
 ¿Quint difereix copla l' home
 segurs sent lo que d. l' playr!

Ja he passat anys com estones,
y ara estas sigles se 'm fan
(Ei a entrar al fúnebre ab gran emoció)
¡Res!... ¡Deu meu!... La dissolger
per aquell cell al passar
des encendre la fogata,
de sa vinguda senyal...
Tot està fosc... Ah! ratiu
començo a desesperar
Més, voldes veure'ns, digame
¿Què desiro fer si sols
tes en contra meu lo fellec
si a un altre 'l ceptre los des?
¿Desiro jo subjectarme?
¿Desiro abaixar lo cap?
¿Aparteu tan trista idea?
Més si fos!
Si fos — es clar...
¡Un cavaller ab sa espasa
oprim lo seu dret!
Res
¿Cabell!
¿Quant se vol solidar l'honor,
la contracte 's firma ab sarç?
Ja.
¿Es dir donchs que?...
(Dur quantes hores abans havia aparegut en la galeria
del fonsa Dons Margarió mirant fixament al cel
com si observés algua altre, y di arribar al últim,
ja ha baixat al present.)

ESCENA II.

DON Y DONA MARGARITA.

Marg.
(Guerra!
(Tots se giran sorprenut y atordit a la Confusa.)
Ja.
(Ap. cabell)
(Guerra!
Marg.
O rey, ¿res? Fill, jo ho sapo.
Fen.
(Lo que jo dich!)
Ja.
¿Creheu, mare?...
Marg.
Que 'l ser rey, fill, lo portany.
Lo ceptre es teu; la yastola
està tota de ta part
Més ab tot, lo Parlament
ton dret no declarará

- Jos. ¿Qué dices, mare?
- Mare Serà un altre
 aquell á qui elegirán.
- Jos. ; Y ho creyeu vos!...
- Mare. Vine, mira
 (Percorrido á un flancet d'indianes de camp.)
 Digam si veus la senyal.
- Jos. ; Es veritat!... ; Deu meu!
- Mare T'ho diré:
No esperis mai res de Cosp,
Unch presentiments horribles,
de Cosp espera sols mala.
Mes pensa que Catalunya
tota entera s' alçarà
en favor teu.
- Jos. ; Mare!
- Mare Pensa
que tens molt bons capitans...
; Veritat, senyors?
- Fel. Nostre bisenda...
 nuestra vida... nostra sench...!
- Mare. ; Ho veus, fill meu?...
- Jos. *(Facilment sempre.)* ; Mare meia!
- Mare. ; Guerra al Parlament de Cosp!
; Guerra á aquell que s' elegirà!
; Guerra á tots!
- Jos. *(Horroritzat.)* ; Per Deu, calla!
- Mare ; Comis d' Urgell! ; Que eis, fill, pensa
d' una ruina de gentils,
y que 'l deixaren la herencia
de glories los teus passats!
Pensa que si 'l Parlament,
per damunt son diet posant,
á un altre que tu no sis
rey d' Aragó vol deixar.
no sols deixas de ser rey,
sino que has de ser vassall.
- Jos. Preu, mare, ja, si es possible
que sis, guerra hi hauré;
disputaré mi corona... *(Entusiasmantse.)*
- Mare. ; Anó, mon fill! *(Orgull.)*
- Jos. *(De repent.)* Mes... Qui sap!...
No podré pot ser precis
á tot estíem arribar.

- Pot sé 'l Perleuànt dachet
que es sola men lo copre real,
Anausen à la nouella; (A la pòble.)
y quant mon propi al passar
encenguí al coll la fogata,
després de ferme assayell
ab un toth de troupa, à rêberl
mes, que estich subelant
per l'entree prompte novas.

FLA. Ho farém com ho memem.
¿Comtes?

LA. ¿Comte!
(Sen com los nobles després de mediarne tota, com so-
luntant, memem Fra Benet, à qui la Comtesa fa quedar
dehors.)

MAR. Vos, pare...
Tinch de parlarvos... quedau.

ESCENA III.

B. JANE, DONA MARGARIDA, FRA BENET

JAN. ¿Don fessén que m' elegessen!
(Sen va à murmur per la finestra ab gran ansietat.)

MAR. ¿No, fill, no l' elegiran?
(Apart y contemplant lo moment ab fixacio.)

JAN. ¿Cóm tarda! (Ap. mirant á fora.)

MAR. (Ap. á Fra Benet.) Pare, ho presento
(Apartantse ab ell un tros com perquè son fill no ho
He vist al col las senyals; sent.)
miralles,

(Margarida y lo frare sen van cap al fondo y se quedau
mirant lo cel per la galeria y d' esquena al públic.
Lo Conte sempre es la finestra.)

JAN. ¿Res!... ¿Pobres pobles!
¿Elle ma ambició pagarán!

ESCENA IV.

RIA. MARIA

(Que al entrar se tapa ab sa cara y li heu la ma, fa
lo mateix ab son pare anantse à trobar á la fies-

*ira, després de lo qual ella se'n va a l'altra mirant
triste al gran murmur.*

Man. ¡Avis! ¡Pare!

*[La Condesa s'aferra ab los altres se s'adona de que li
heix la veu. La Condesa ho veu adona fins que se fide
ja està mirant per la finestra.]*

Jos. ¡¡ Ah! ¡ Po bre Ella!

¡ Ella també 'n saprà!)

Man. ¡¡ Karich, mon Karich! com verdus!)

Jos. ¡¡ Son amor t'ha de matar!

¡ Si almenoys! ¡ Ay!... Res!...) *(Mirant.)*

Man. ¡¡ No ve encara!)

*[Lo quadre era: Maria a l'un finestra, la Condesa d l'al-
tre, y Fru Beset ab la Condesa al fons; mes ara
aquella dos dones fan al present parlant, y guardant
los altres, fins que se desiquen, sempre en las fenest-
ras.]*

Man. Je ho he vist... no m' he enganyat.
Escullen a son passatge
les mees tristes y letals
Prop ja lo sol de la posta,
he he vist, pare, estantne al camp,
los névols que al sol cubren
en flach de lo bes roset
que 'l sol despedintse 'ls dona,
tenint totes de anch *(Terror.)*

Jos. ¡¡ No 's veu encara la feguda!)

Man. ¡¡ No sento encara son colli!)

Man. La vent ab forca dololava
y... al pensar per mon costat,
lo ruxada, á mon oído
murmurava mots estrany

Jos. ¡¡ Res!) *(Desapareixent.)*

Man. ¡¡ Com tarda!) *(Id.)*

Man. Be he recordo,

« Ton fill serà desditxat! »

« Trist d' ell 's me deya, y lo ruxa
venia d' allà... de Cosp. *(Mort.)*

Trista, pare, ab gran angunia

pe'l que havia vist al camp...

Ahoíada ab tals angunia

he escrit aquí al palau

sont ja de uñ, y al pensant,

dintre de mes camara estant,

he entrat ara un de nos poques
 á anunciar-me ab molt abny
 que per la part de ponent
 se ven un castel ab riuq...
 ¡De ponent! ¡Còmprimen, pare!
 ¡De la part de la ciutat! (Molt marcent.)
 ahent lo Parlament se troba!...

Ber.

Mare

Es cert, contessa.
 ¡Espanar
 podem llavors tots desditzas!
 Ja á los jueus flich arisga,
 y juntados nos riquissas...
 Vos que ab los castres parla,
 vos que sabeu lo que indica,
 correu per Deu, payu dalt
 lo torre del homenatge,
 y si per nos confirmen
 mon trist y fatal pressagi...
 Si la castels indica danyo
 per la familia dels comptes
 d' Urgell, si indica als
 que aquest injust Parlament
 que reuní hestres en Casp
 á altre que man illi no sta
 ha fet rey... ¡Fill meu, ja he saput!
 ¡Guerra y á mort!

(Agafant al Comte, que respon maquinalment y sense
 apartar los ulls de la finestra.)

Jos

Sí, sí, mare.

Mare

No val. ¡No ve encara! ¡Ah! (En la finestra.)

(Ara se torna en sí al Comte, que diu ab sentiment.)

Jos

Veyeu, mare, com l' castella?

Mare

De son enar y ull parlar.

Pare, á consultar lo, col
 prompte com ab vos; aneu. (A Ber.)

ESCENA V.

Ber, sense MIA MENT.

Mare

Filla meua, ab lo teu pare
 d' assumptes interessants
 debens tractar.

Jos

(Lo plor li escapa.) Sí, Maria

MAR. ¡ Pare, pare, esteu plorant !
 JAC. ¡ Pobre filla !)
 MAR. ¿ Qué es ? ¿ Qué me passa ?
 JAC. Ves ton amor à esperar
 les il·lusions allucinant
 tant com piques, filla, vol
 mas un instant de il·lusos
 que un sigle de realitat.
 MAR. « Avís » (Remont lo cor.)
 MAR. Edificas, y adem, filla.
 MAR. « Pare ! » (Presentant li front que ell toca.)
 JAC. « Ades ! » (Gosa un instant.)
 Les altres persones han dit la Comte contemplant ad
 Martina o Maria quant era en Aquella era en una
 apartar les ulls de la finestra fins que al arribar al
 fondo veu la galeria; llavors les fira en la camp
 fins que desapareix. Retornant la Comte ambé
 ha curat per la finestra)

ESCENA VI.

D. ENRIQUE, DONA MARCELA.

MAR. Lo senyor no 's veu encara (Arriba.)
 ENR. No... Ja tene algun rapell
 MAR. Escolten, ara un consell,
 Comte, de la vostra mare
 Fixeu lo en lo que us diré.
 ENR. Parieu ja.
 MAR. Dona Maria,
 filla vostra y néta neta,
 estima un detall.
 ENR. Ho sé.
 MAR. Vos deieu jo conèixer,
 com jo us digué, que amor tal
 debia a tots ser fatal.
 « Per qué 'l deixàreu donchs anar »
 « No podien preson »
 que impossible un amor era
 entre un fill del de Antequera
 y una filla vostra ?
 ENR. Sí.
 MAR. « Per qué donchs, Comte, al instant
 no n' apagàreu sa flama ? »

Jac. Perque l' amor ah que l' ama
ja al tindre ara volens.
L' amor com lo que ara l' cor
de ma pobre filla sent,
sent, es immens al moment,
y no es res ara de só amor
Per çò feu que temesteis des
que es dona va notar,
ni ella la pogué apagar
ah tot lo plor que tenia

Marc. Tant si lo injust Parlament
vos declara rey á vos
com al de Antequera, 'ls des
vos tendréu odi sagrat.
; La neta m'is estimar
si fill de qui sentis cap raho,
maquí per vll ambició,
vostre dret val disputar'
; Lo penserho sola m' altera !
Es veritat. ; Ah !

Jac.
Marc. „Donchs per què
si al fi, Comte, hi té d' haver
entre 'ls dos forçatell guerra ?

Jac. Vos sou mare, mare mia,
y sentint l' amor de mare
sabedsi he si pot un pare
dar a un fill á la agonia.

Marc. Compren tu si al dret assó
es cruel la pena meua,
quant sent ella filla teua
des espis mare li só jo
; Compren si es poch lo dolor
que dins lo meu pet hi haja,
quant jo sé la font, d' hont raja
aquest doli immens de amor!

Jac. „Com poden dechs, sent ara,
trossejarme si caparansa ?

Marc. Perque l' argali, la venjança
y l' odi he voten de mi.

Jac. „Y no vas omenten son plor“

Marc. Tú per las tevas batallas
cubrenyas son pit de malhas,
jo per aquestos, lo cor.
Que l' olvidi es donchs presia.

(Concéntrat.)

- Ja.* Si, sí... sí... vull esperar
meutres paja. Sempre hi ha
prou temps per fer-la infel·la.
- (Lo «sí, sí» com avant a dir-ho a la seva filla. Lo «no»
repentant.)*
[Pobre tulla!]
- (En aquest instant apareix Maria ab Manfredo al costat
que de no guaret de roba blanca. Maria se que en
la ma una gran branca, y arraconant roba ha en
dint al costell que li de 'l patge.)*
- Man.* Aquí ve ella;
no perdes aquest moment.
- (Se separa. Margarida entra per una finestra. Lo
Comte per l'altre, y Maria en acostant pel' altre ab
la patge.)*
- Ja.* *[Res!]*
- Man.* *[Ah! non presentiment!]*
[Lo nívol de sench! La catella!]
- («Lo nívol de sench en la finestra; «La catella» en la
galera, y desapareix com obacumilla flocum!)*

ESCENA VII.

D. JAMÉ, D.^{ta} MARIA y MANFREDO.

- Man.* Lo costell pot dir-te 'l patge.
- Pat.* Ma pot menar una setmana.
- Man.* Quèdet de guayle á la bona,
y portam tu 'l dolc missatge
(Lo patge en tu, y á cada vora se detura.)
Vine al veure son plomall;
quant venar sentis alquara,
quant veus la polsadura
que n' aixoca son caball
- (Lo patge sechada y se 'n va. Maria segueix en rasant
roba assestada prop la taula de l'altre costat de D
Jaime, que aquests mirant al camp; pero després de
una pausa se gira y al veure a sa filla diu:)*
- Ja.* ¿Ne has parlades, Maria?
- Man.* La Verge del Ene, mont pare,
ha estí esperant encara
per guardar la diuca meua.
- Ja.* Les àngels la guardaran
de qui la Verge enganya.

- Mia. Assé 'm digué la gitana
la última nit de Sant Joan,
Ní tan bella entre las bellas
que 'm sembla al mirar son veí,
que ab son carro, Deu, pe'l cel
lleva alant pels de estrelles.
Ab mes d'amas, com sabeu,
la fresch creig respiravem,
y los fochs del mont contavem
quant sentim delas una ven.
Ab ses ulls negres com morts,
y ab son faldell de grana,
—La mó,—digué una gitana,—
—dambelas y senyora!—
Me tocá al diton á mi
li dona prop de un roser
la mia mó, y ab plèber
ses ulls brillaren ella.
—¡Ay si 'n serén de ditosa,
y de rica y de estimada!—
me digué, quant es mirado
se trobá ab pàlida rosa.
La veu, y trista 'la ulls traca
exclamant:—¡Bea! importuna!
ja está la vostra fortuna
dintre de una rosa blanca.
La branca que dona al Nort
cullin cada any d'ers roses;
dina las roses que ha de fer
guardar la vostra sort.
Des podrén si 'l fret que avança
ó 'l vent ó 'l cel las despulla;
mes ¡ay si una mó desfulla
la flor de vostra esperança!—
Vene aquí per què, senyor,
garbendes feig á Maria.
Qui millor no guardaria
la esperança del mes cor?
(Comparansa trista y cruel...
Jo pensái en mort y en guerra,
y ella tant en la terra
la innocència de lo cel.)
Mia. ¡No sento encor son caball!
Jan. ¡No 'a ven la fogata encara!

(Ambdós.) *Maria!* (Després de un espasa.)

Man. *¡Pare!*
Jas. Me costa 'l dirtho treball.

La Yerge del Ereu hermosa
te vulla aquestas guedar ;
mes jo ne dech desdollar
de son cor las blancas rosas.

Man. ¿Cóm pot ser si no perleu
vons unplirio de alegrías?

Jas. La men lat ho vol, Maria,
no men amor. ¡He ho sap Deu!

Man. ¿No parlaréu per favor?

Jas. Torno tant vèures marcida?
La sol de avuy es ma vida,
l' dífim que ha vist tan amor.

Man. Ah! vons aquí la tardansa?
Dígues, pare!.. ¿Cap avall
la viu á n'ell y caball
pot ser son de al no esperansa?
¿Es pot ser que ja m' olvida?
¿Aconsolau men deiar?

¿No veyes que son amor
es la maytal de ma vida?

Jas. Tant l' estimas?

Man. (A lo esperansa.) Oh! l' adoro.

De vèures alos via Maria.
Si sonriu, eich de alegrías;
y si plora, de dol plora.
¿Caballer en son caball
ne l' heu vist quant coronadas
de perlas de las rosadas
de las plomas del plomall?

¿No l' heu vist quant trovador,
en lo jardí de Maria,
al morir lo rey del día,
ne costa trovas d' amor?

¡Banya al sol son regstro hermosal..

Jas. (Y encara del capte 'l recordas?) (A son cor.)

Man. Fent beüll en l' arpa las cordas
com si rapólas de or fos.

Jo al vèment beso l' anell (He he.)

que ha jurat lo possió nostra,
y si est cre no fos miltz vostra,
ja fora, pare, tot d' ell

- Jan. (Ben meu! Ben meu!
 Ma. Si suspiro,
 lo mes suspír per ell sol
 Jan. ¿No valia ditxa molt mes
 que la corona á que aspiró?
 Ma. Per ca detrés son gills bells
 mes suspira du á las batallas,
 entre 'ls anells de las mailas
 y las ondas dels castells.
 Jan. Ta ill-lusó es rívol, hermosa,
 que 'l sol daura al ríng darrer;
 y jo 'l vent que deu desfer
 aquest rívol d' or y roça.
 Ma. Pare, per l' amor de Déu!
 Jan. Ha l' amich jo un enemich;
 deus olvidar D. Enrich ..
 es un totem l' amor teu.
 Ma. Què havem d'ill
 Jan. Lo que sentis ara.
 Ma. La que sento es la desdítza!
 y si era un temps un ditxa...
 ¿per qué 'm despertreu, pare?
 Jan. Lo teu oncle D. Martí,
 rey Regítim de Aragó.
 Ma. Què 'm parlen á mi de anad!
 Parlame d' amor á mi.
 Jan. No pot ser, filla. Per Rey,
 per drets que la sacch me dóna,
 meya ha de ser la corona
 del poblo de que ell fou rey.
 Y entre 'ls que l' estia cercant,
 lo qui mes logar-lo espera,
 es, Maria, 'l d' Antequera;
 la pare de ton avant.
 Ma. ¿Ils ha mortu mes cruel?
 Jan. Ja entre 'ls dos sols es possible
 una guerra mes terrible
 que la que l' infern fa al cel.
 Així descha, filla, es precia..
 Ma. (Déu meu! ¿Per qué tant de sé
 tan desdítzada? ¿per qué
 heu volgut prohar-me així?
 ¿Per qué sempre tot lo mal
 per nostra família passa?

Jac. Perque son de noble casa ;
perque tenir alesh real ;
perque darent que envejar,
tot contra Nos se sablera.
¡Sempre les il·lamps, filla meua,
canten en lo campanar!
Perque dels d' Ugeit le nom,
entre le bosc de la gent,
es un reure ocuparent
que sobrepaja a tot hom :
y quant l' arxob. que espanta,
tot lo que troba destruent,
le alt reure es qui nos salteix,
pero fort la farta aguantia.
Y quant tot queda arratat,
movent el senec son ramatge,
din l' altiu reure a l' eratge :
Jo t' he venut, tempestat.

Mia Mes obvida t' reure altiu,
que per batre a qui l' humilija,
ne mata a l' eura senalla
que enllanada a son trench viu.

Jac. ¡Ja m' ataria, filla meua !
¡Jo, filla meua !... Perdona...
¡No ! No vull una cocena
que 'm costi la dita lava.
Fúndero ne sembraria
la corona virginal,
y me pèrpera real
la teu verdor, Maria.
Fugiu, fugiu al moment
hont prop ten amor descansi !..

*(De repent y temut que l' fogis sentit la porta a un
cassit y a d' ay ab horror.)*

Pera lluny hont no re' alanci
la despresó de la gent.

Mia. ¡ Lo despresó para vos !..

Jac. Sí, sí... mes bala, filla mia ;
lo despresó... sí, Maria...
mes lo subreixen tots dos.
Prop del riu chant lo infant
passant para y serena
jugant ab penyals d' arena,
y aspirant dels fragancia;

ab la mare...

M.a. , Mare mia!

Jav. Y ab les beses amoroses...
¿qué hi fa si allà som distreses
que 'm desprecia, Maria?

M.a. ¡ Ah! no, no... ¿ qué es l' amor meu
per valer vostra deshonra?
Si no puch salvar vostra honra,
per qué 'l valer m' ha dat Deu!

Jav. ¿ Què dius, filla?

M.a. Ab mes amors
desdilatat ne foreu ara
mon cor donchs serà, mon pare,
la tomba dels seus recorts.

Jav. ¿ Y si la marí ten cor glassat,
sens tan somris, qué feré?

M.a. Vall oblidat, y oblidaré
que d' héroes ne vinch de rassa.
¿ Quant aquí dels fets mes grans
n' es cada pedra un trofeu,
fara jo lo sol gigneu
d' uns prols de gegants?

Jav. ¡ Oh! Ja sientes tu ma fe

M.a. (¡ Ay! ¡ l' estimo tant encara!)

Jav. Lluytardén, com diu ma mare;
que tinc de ser rey ó ré.

¡ Valor, filla! Si no 'l veus,
l' oblidarás algun dia:

pena que lo temps, Maria,
pot molt mes de la que creem.

M.a. ¿ Cóm, si lluny del seu costat
m' es un anyle cada estora?

Jav. ¡ Oh! sí... un any de pena dina
neció de la eternitat.

M.a. ¡ L' estimava tant!

Jav. Ho sé.

Mes ja en la pena amorosa
pena que 'l cal ho desposa.

M.a. Sí, pare, sí, lluytardé: (Gran valor,)
si es vostre enemic, desde ara
jo 'l vindré per enemich.

L' oblidaré. (Creixent per

gratia.)

(En aquest moment surt Monfredo anunciant en la pau la
del fado.)

Mas.
 Mas. D. Enrich.
 Mas. ¡Ah! ¡No puch...! P' estirar, para!
 (Lo ; Ah! al sentir lo sus, pero de tarde, moment ; des-
 pres agafant un pare y portantlo á un canto á dis-
 tanc y á desaperarant lo que queda de ore, sentras
 D. Enrich ha aparegut en lo fudo. Lo parge se retira.)

ESCENA VIII.

Don y D. ENRICH, vestit ab lo mastell de maestro de Santiago.

Lo Comte, després de ser un casera y arrenantat compai-
 tope ab son cos á sa filla.

Don. D. Enrich, entreu poden...

Enr. Comte. (Entant y solasant.)

Don. Parlarvos valia,
 y aquí... devant de Maria,
 D. Enrich, m' escoltaren.
 Enr. Sé de qué m' volen parlar,
 mes remey ne tinc encara.
 Don. Lo sol remey que ha ha ara
 es vostre amor oblidar.
 Quant en temps de mei ventura
 estimaven á Maria,
 jo vostre amor consentia,
 pera fer sa dita paira.
 Quant en temps de mei desdita
 vol ser rey lo de Castella,
 jo vos dich á vos y á ella:
 no penseu mes en tal dita.

Mas. ¡Pare! Pare! ¡Ah! (No podent mes.)

Don. (Ap. rapit se podent mes.) ¡Mes voler!

Enr. ¿Mes saben?...

Don. No vull saberho.

Enr. Si escoltantine...

Don. No dech ferho

perque no ho val mon honor.

Enr. ¿Y qué l' amor d' honor sup

en lo cor que Deu vos dona?

Don. Pera dur una corona (Avarysura)

sola es precht tenir cap.

Enr. ¡Mes obent así sen parla

la ventura de que m' priva!

¿quina esperansa tinc vós

- si aquesta esperança es morta ?
Joa. Tant si veus lo d' Antequera
 com si jo sé rey per sort,
 nos odiarém à mort
 y guerra sola nos espera.
Eusa. ¿ Per qué si acceptas lo fet
 respectas vos à mon pare,
 à que 'l dret li dongin ara ?...
Joa. Porque sals es mi n' lo dret
 Beset de un rey d' Aragó
 fill no sé de tantes herodes;
 filla d' un rey n' es ma esposa ;
 P' dirich que té dret sé jo.
Eusa. ¡ Il·lusions que morin ara
 volen al cel amorosas !
Mar. ¡ Ay ! qué fan aquestas rotas
 que no s' desfullan encara !
Eusa. Recollieu després...
Joa. ¡ No volemho sentir ! Ni un moment.
Eusa. ¡ Obstinació mes fatal !
(En aquest instant se veu una brama de canya y brilla
una foguera en una montanya del fons, que s' veu per
la gran portada.)
Las tres. ¡ Ah !
Mar. ¡ Déu meu ! *(Cupent abatida)*
Joa. ¡ Ah alegria mística ! ¡ Ah ! La senyal
 del falló del Parlament. *(Sen eq.)*

ESCENA IX.

MARIA, D. ENRIQUE.

- Eusa.* ¿ Y avuy que s' han vestit de riques galas
 las puras il·lusions del amor meu,
 n' arrencas en son vol sas blimens alas
 y al corru on ten oblit cruel m' igualas
 al ser mes desdichat molehit de Déu ?
Mar. ¿ Avuy, doncell ?
Eusa. ¡ Oh ! sí. Lo rey mon pare
 ha consentit avuy en nostre amor
Mar. ¡ Reyna Maria, de los ángeles natro !
(En un transport de goig insensat, pero de repant cau ab
mes abatiment que abans.)
 ¡ No !... son espurnas de la ditxa, que ara,

- té, les acedras, per sepulcro, 'l cor.
- Esa. ¿No recordas que l'aygua cristallina
de la font que naixia entre 'l rocam
refrescà ab una gota diamantina
ton llabre encòla per una veu divina
que en lo fons de ton cor digué: «Jo t'am'!»
¿Per qué si es cert que assí para 'm jactar
volà per un copre destruant mon cor?
¿Per qué per cella d'altres m'oblidares?
¿Per qué 'l mantell real de nostres pares
no té d'amortallar lo nostre amor?
- Ma. Caygué en un riu la flor de ma ventura,
y al demanarli mi 'm contesta altiu;
en ses ones la du á sa sepultura
y encor que prego y plora, no 'l dotara
la marca magnífica de lo riu.
Aquest riu es l'honor de lo meu pare,
y nostre amor entolp aquest honor;
per ço á los prochs indiferent es ara
com ha es á lo riu que s'ix de mare
de la arrastrada víctima lo plor.
- Es. ¡Adieu Maria! (Després de lluytar.)
- Ma. ¡Ay!
- Es. Si dolerous
brandas campanes en la colledrà;
jo espero las pregaras amorosas.
Serà que de ma tombe son las flors
las primers eglabons d'est tronc real.
- Ma. Si un missatger de penes t' anuncia
que un' onsa ha vist cuberta ab payos d'or,
dins de l'urna, damall, jorri Maria,
- Esa. Si no 'm trobes ja mort, en l'agonia,
me trobaré la nova de ta mort.
- Ma. ¡Ay llàgrimas de fel desesperada!
- Esa. ¡No 'n tinc ja d'altres per la meu dolor!
- Ma. Las llàgrimas de goig y ennamorada
han quedat per mon mal ¡ay! encarcada
entre las ruinas de mon pobre cor.
- (D. David s'en va, mes al arribar al fons de l'act se acut un
pensament y torna al primer entusiasma.)
- Es. ¡Maria!... un retort!
- Ma. ¿De los agravis?
- Es. De té beneficié fins un dogal,
y 'l heuré.

Ma. (No de materno acbís!)
 En. Com bona la ferida ab sangrents llabís
 F' amor ab que 'ls hi obra fer punyal.
 Ma. De los reus que guardan ma esperansa
 guardan una, doncell.
 En. (Frenético y benéfico.) Fins á la mort.
 Ma. Si 's desfolia, completa es la vengança.
 En. ¡Oh Deu del cel, Maria, tanch consensa!
 (De repent.)
 Ma. (Pas que la vegi lo meu pobre cor!)
 En. Si 'l Parlament lo capture al Comte dora,
 seré jo ton espós. (Ab espasat.)
 Ma. (Gorg ríment.) ¡Ton cor ha ha dit!
 En. Es mon pare qui anihela esta corona
 y solé por mon amor... ¡Pare, perdona!
 Deu fencia que no sias lo elegit.
 Ma. ¡Cor generós y gran! (Gorg creixent.)
 En. (Ab trémula.) ¿Quí es que més ama?
 Ma. ¿Y aquesta nora que 'm daré l' amor?
 En. ¡Amenito ja á saber!
 Ma. (Frenético de alegría.) ¡Mon cor s' inflama!
 En. Corram.

ESCENA X.

MARIA, D. ENRICH, D. JAUME.

(Maria y D. Enrich corrien cap al fons ansiosos de saber la nova, quan de repent apareix al vèrtex del portal, lo Comte ab lo cap baix, desmuntat, y ab un pergamí en la mà; al veure'l los dos amants retrocedeixen espantats, y compronent lo que passa, després de repent son coratge s'aturava.)
 Los dos. (Ab!)
 Ja. ¡Tú perdut! (Concentrat.)
 Ma. (Mor, cor!)
 En. (Ab ira concentrada.) ¡Ja es fencia que no tan prompte 's fug de lo dolor.

(Després de una pausa, lo Comte, casi desfilant y no havent vist a ningú, arriba fins a sa cadira, s' asseu y després d' haver mirat al cel, cau abatut y plora. Los dos amants lo segueixen pas a pas observant-lo y demostrant vívidament lo interès que 'ls inspira son dolor.)
 Ma. ¿Ho veras? (Per son pare.)

En. ¡ Per Deu, Maria !
 Mar. ¿ No ! Mon pare es desditxat...
 d'ell quedo donchs al costat.
 En. ¡ Última esperansa mia !...
 (Com despendintrehabuer intenciy quedandre d un costat)

ESCENA XI.

Dña. FLUVIA, LUISA y esclaves.

Mar. ¡ Pare ! (Com acorrefumta.)
 Fla. Senyor.
 Jan. ¡ Senz ventura
 veient sempre dols pler,
 Maria, la eis una flor
 aprop d' una sepultura !
 Mar. Se vostra filla, mon pare,
 y fins plorant se ditxosa
 si alaltre vos, amareca,
 comert vos dono com ara
 Fla. Y si ni sísis son felis
 y vos felis esta corona
 si hi va, si giranca y souis dona.
 Jan. ¡ No, Fluvia ! (Mocint lo cap ab amargura.)
 Fla. (Seca.) Jo som sísis
 (Despres d' aixís se posantja apalat aquant y avall. D. Lou-
 isa Regala lo pergamu y sa filla lo contempla ab rubor-
 ra. Luisa a l' un costat y D. Baruch a l' altre.)

ESCENA XII.

Dña. DOÑA MARGARIDA y FRA BENET

Mar. ¡ Mort, eternitat y vençansa !
 Mo indica ? cel
 Ben. He ho vist jo.
 (Salzevan del fondo y ara se porta a intrar per un p-
 neutral. La Casita despres d' haver llegit lo pergamu
 torna a dar novitas de abatiment.)
 Fla. Valor, Camie.
 Mar. ¡ Pare !
 Cam. ¡ No !
 Ja to hi ha cap esperansa
 Aquant pergamú, Fluvia,
 dona al de Castilla ? des. (Pla. lo Regala.)

(*Aquests diàlogos son los cont d'un còndó, y los altres al altre.*)

Manc. Sempre lo cel, Fra Benet,
contra nosaltres està.
Lana. (*Entrant d'hi agachat.*)
¿Vindrán prompte la Jacus?

Le. Esperan fora, Comtesa...
Manc. S' han de vendre per la empresa
los tresors del Comte y mena.
Nos ajudan los gascons,
y á nos lo dach de Clerensa,
si achs, ajudarans potiss
ab tots los seus esquadróns.
Capitans aventureurs
descubrecan en la costa,
y esperen paga á resposta
on lo pill' la missatgers.
Feune de tot florins d' or,
(*Lana solista y sen va.*)

Ben. Ben prevengut ho tenían.
Manc. Fra Benet! ¿Ay! si sabien
lo que 'l sur dona 'ni lo horror!

(*En aquest moment acaba Plauo de llegir lo pergami, y entrepench ab ira, diu:*)

Pla. ¿Deu de Deu!... ¡Mala ventura!
Com. ¿Deditzat sempre!
Manc. (*Adonantse ara d' ell*) ¿Fill meu!
no serà lo ceptre teu...
indici clar m' ho assegura
Ta estrella que uns brillant ara
pàlida, se ve apogant,
y es avuy la mes brillant
la estrella del d' Antequera.
No m' enganyo, Comte, no
ell serà 'l sol elegit
per lo Perleuant malchit,
rey del regne d' Aragó.

Com. ¿Y si aquest ceptre se 'm cala
y also mes pendons, no eres?

Manc. ¿Ab la cua en lo peu del ferro
¿ha de trobar esta nava!
Ab ton plor perta la fortuna;
son los llágrimas que 'l dona
les perlas de la corona.

que 's van fessant una a una.

Jac. Si, mare mèu, es veritat. (Admiració.)

Marc. ¡ Pare !

Marc. Es un pressagi.

Jac. Mare.

No es un pressagi, no, ara

ja es la trista realitat.

¡ Nuestra familia pe 'l tancà !

Fra. ¡ Deu de Deu !

Con. (Fera de si.) ¡ Qué dios !... Acaba.

Jac. ¡ Tos perdut ! (Pena.)

Marc. (Dolor senseu.) ¡ No m' enganyava.

Lo cel... los núvols de nançà. (Mirapà.)

Fra. ¡ Un estranger elegit !

Marc. ¡ Y aï fos que us enganyen !

Jac. No puch dispausar, mifra,

aquí tinc lo fillu escrit

... Y en la realitat d' Aragó (Elegint.)

fideltat jurada

a D. Fernando, l' infant

de Castella.

Marc. (Orgull gran.) ¡ Comte ! no. (Presumit.)

Jac. De tots los del Parlament,
miren el só desditzat,
que en llevar meti han votat
des, mare, des solament.

(D. Jaume entregat enterament a son dolor, queda an-
estolat mentre D. Enrich s' adonia.)

En. Serà ja cert, vos puch parlar.

Marc. ¡ Vos aquí ? (Horroritzat.)

Marc. ¡ Ay Deu !

Marc. ¡ Horror !

¡ Vos fill del usurpador !

En. Jo...

Marc. ¡ Surta ! (Insistent.)

Fra. (Ap. aprobando.) (Clà y estalà.)

(D. Enrich se retira amb dolor, mentre en la Com-
tessa després d' un moment agafa la pergamí y com-
ença a despausar-ho pel Regió d' la realitat y ho fa.)

Marc. Es veritat... ¡ Oh !... sí... cert és.

¡ No hi ha justícia en la terra !...

Nos la farem... ¡ Guerra ! ¡ Guerra !

Sí, fill meu ! O rey, ó rei !

T' han robat sense lleys ni fe

Jo la sench del d' Antequera
(*Atravessen la escena d' en dent en dent païses ab safor-
tor, jogat, gervat d' or y bahuts clausijats.*)

vull derramar, ab uns llos,
vull venjansa y la obtindré.

Com. ; Mas la guerra es tan terrible!... (*Abaint.*)

Marc. ; Ah! (*Mirant al cel y ab desesperació.*)

Flo. ; La nova que han sentit
distint afecte ha produhit
als dos, men als dos horrible.)

Marc. La sench se derramará
sense pena ni pietat.

; Comte d' Urgell! ; T' han robat!

En. ; Contessa! (*No podent contenir-se.*)

Jos. y Marc. ; Oh! (*Ab ira.*)

En. ; Basta ja!

; Si lo elegit a' es mon para!...

Marc. ; Callen, infant, per llevar!

Marc. ; Sou fill del usurpador!

; Malici!...

(*La Contessa adopta una posició tan desponent que tol-
hom s' aterriria de sa maliciosa y la defensa.*)

Marc. ; Dén, avia!

Jos. ; Marc!

En. Reporteuves y cregueu
que si le Parlament dóna
á man per la corona,
enté 'l dret en favor seu.

Jos. ; Jo 'n tindrè dos y 'ls dos segats;
me les dónen, volent, no
tant saba la sench real, sino
mes fets y 'ls de mas pesant!

Marc. ; Be, fill!

En. Penseu que desmenten
dret de pau esta terra
y que en desastrosa guerra
sumirà la patria vostra.

Marc. ; Assí volen!

En. (*Al Com.*) ; Per favor!
De vostre poble aplodens.

Jos. ; Veuré encor pot sé á mas pena
al fill del usurpador!

En. ; Oh! Comte, sí... sí assí les
que al Parlament respectassen,

y que als pobles arribessin
guerra y mole així 's logrés.

Marc. ¡ Ah! *(Al despreci y con desesper.)*

Ja. Procu que 'n sea compassió.

Marc. ¡ Aixís, mon fill!

Ja. Sola vos feya

Madre de troncs, ho us creya...

¡ cobert! *(Despreu instant.)*

Marc. ¡ Deu meu!

He. ¡ Cobert-jo!

¡ La m' en lo para, cobellat!

*(Desentregas la espasa lo mulet que 'l Comte Maria se
interposa. La Contesa contempla orgullosa lo ardi-
ment de son fill.)*

Marc. ¡ Ah!

Marc. ¡ Si, fill!

Marc. *(Ap. a D. En.)* ¡ Ben elvat
que es mon para?

En. *(Cupent lo espasa.)* ¡ Oh! es veritat!
Ben contra vos pe'l acor!

Marc. ¡ Ja, ja, ja, ja!... ¡ Tant se val!

ESCENA XIII.

Dio, LUISA y tres criadas.

Los. Faltan diners per la empresa.

Marc. Ma corona de Contesa.

(Asenta á bancar al tronc.)

Fra. Ma espasa.

Ja. Ben punyal.

*(Con continuament parant paços ab asfaltas, se corren
la para lo Contes en lo del primer que para; Fra-
va en lo del segon, y D. Jaume en lo del tercer.)*

Marc. ¡ Heu dat l'acor si no m' erro!

Ja. Cota jo 'l punyal, pe'l valor.

Fra. Té, Contesa, lo pon d'ar,

per batrem hasta de ferro.

Mes la corona contal...

no devien may donarla.

Marc. ¡ També havia de donarla

per casar-la lo real! *(Orgull.)*

Ja. ¡ Veyen danchs! Tot per la guerra.

- Maria.** Y si això no ha de bastar,
est collar vos puch donar,
recept del rey de Inglaterra.
Val cada pedra un tresor ;
men donen vos, capitans. (Llansa una ra.)
- Pau.** Allà bent hi ha cosa tan grana
com pot nunciarhi i valer!
- En.** No per això desistiran.
Desprecietila si vos plau,
però missatger de pau
ja la pau vos ofereixo,
- Maria.** O rey ó res, fill!
- En.** Passen... .
- Jac.** ¡Amay!
- En.** Vullau-me escoltar.
- Maria.** Descurado, pare, parlar!
- Jac.** Ja vos escolto... parlar!
- En.** Desitjant evitar guerres
mon pare, pau desitjant,
perquè vaghi prosperant
tots ses dominis y terras,
va pensar que si ser rey ell
hi ha la pau que l'home espera,
la família d' Antòspera
collantant ab la d' Urgell.
Jo, senyor, amo á Morta ;
mo espera senla en l'altar,
y esta pau podia firmar
fent sa ventura y la mia.
- Jac.** ¡Y accedir, mare, no puch?) (Aò deult.)
- Maria.** No, fill meu! Sola guerra y anich!
- En.** De la vila de Mart Blanch
si accediu, vos nombrats duc.
Vos done Targa adonchs
engrandint vuestres confines ;
cent cinquante mil florins,
y son amor que gran es.
- Maria.** Y a' escoltan això la meua!
Tà vendre á n' ell nostre honor!
Si ho deus fer, com ton tresor ;
ventu primer als jueus.
- Maria.** Cediu, pare, per pietat.
- Pau.** ¡Ay com fríu!
- Jac.** (Llanyant.) ¡Qué dech fer!

- Maria.** Teu lo cepiro te que ser!
Joa. Quí'm diu aquí la veritat!
 Perdre lo cepiro m' adura,
 y si T vull sals veig horrors.
 ¿Quí dach fer, nobles senyors?
 (Se sent un clar que foca á guerra.)
- Maria.** Te contesta un toch de guerra.
 Es que arriba molts barons
 als que alé la causa d'ua,
 y per darte esta corona
 tals aixeca ses pendons
 (Ara se sent un toch com de canó, que fa sensació.)
- Tora.** ¡Ah!
- (Golg de tals canons de B. Enrique y Maria.)
- Maria.** Las companyes de la serrall (Golg.)
- Man.** ¡Pore meu!
- Ex.** ¡Conde de Urgell!
- Joa.** Nobles senyors, un consell.
 (Los nobles vacilan, pero una mirada dominante de Margarita les obliga á dir lo que vol ella.)
- Maria.** Guerra!
- Tora.** Guerra!
- Joa.** (Contrariat.) ¡Sempre guerra!
- (La Condesa se va entusiasmada á mirar per lo baron del fondo.)
- Ex.** ¡Ara, si pobre passió,
 que T' olvi T' honor te impesa!
- Man.** ¡Cada instant elou mes la lloca
 damunt una mortu T-lasó.)
 (Lo Conde que havia quedat anonadat s' entusiasma de repent y diu descomparant lo capata.)
- Joa.** ¡Al ayre donchs las accés!
- Maria.** També tu mare T' companya.
 (Balcons del fondo y trepant una capata de una pasopla.)

ESCENA XIV.

Don MANFREDO y criados.

- Man.** Los missatgers de Gasconya.
Joa. Que passen los missatgers.
 (Entren sis ó vuyt caballers. Manfredo al fondo.)
 Per destruir sas il·lusions (A T un canó.)

podem dir al de Antequera
que 'l Comte, d' esta manera
accepta ses condicions. *(Esquicia un plec.)*
(Bell)

Paç.
Mans, T é a' aquest Parlament
que injust has vol rebé 'l títol,
diguemli que jo, aixís dono
à son filla acortament. *(No fasses un altre.)*
Ja
Ja que 'l rei ho vol així,
capitans, jureu à Déu
que per nos direu mortins.

*(Enten la signat y tots los caballers apogan la man en
sempal de jurament, venen Floris.)*

Paç. *(Jo sense jurar sé cumplir.)*
(En aquest moment se sent molt lluny la sonata.)

Mans. *(La sonata!)*

Jaç, Jo també,
caballers, à mon Dieu juro
que fins à éxir d' est apart,
fins que rey é ma ard,
fins que hessia reconeixer
mon dret é marit per ell...

Mans. *(Ah!)*

Jaç, La herba y lo cabell
munt me deixaré creixer.
Es, Jo que ho volem, Comte, així,
no dech fer cap més altra...
*(La guerra y tots sos horrors
davant vostre aryan!)*

Mans. Si
Es, *(Marit!)* *(Com desesperada.)*

Mans. *(Erich.)* *(Ah!)*

Jaç, *(Ap. à Maria.)* Espera.

*(D. Erich, com é fill seu,
reculliu aquest guard men,
y portalo al d' Antequera)*

*(D. Erich endé lo guard, y després de amoros tornà en-
darrera y diu:)*

Es, *(Marit! Guarda per mi
un penament amoros,
com jo guardaré esta rosa)*

Mans. *(Deixau esta flor aquí!)*
(Furiosa l' té vol perdre, y no sapranho la desfulla.)

Tots. *(Ah!)*

www.elsevier.com/locate/jmb

of 1 order on wide band

1. **Introduction**

Arbeitskreis für die Entwicklung von Lehrplänen

Age Group	Percentage of Respondents
18-24	~85%
25-34	~75%
35-44	~65%
45-54	~55%
55-64	~45%
65-74	~35%
75+	~25%

11

Age Group	Percentage
18-29	~45%
30-49	~40%
50-69	~35%
70+	~30%

John has defaults: (Dexter answers.)

La mano de mis supermanos

ENTER 22

1982-83 **CONFIDENTIAL** **CONFIDENTIAL** **CONFIDENTIAL**

Abstracts are provided for:

Callers of most courses

(Tais los caballeros van con al la espada, una cop al fondo; la Contessa los seguira, pero é mitez dentro la d'elora Luna.)

00000000

Copyright Clearance Center

Volume 1

(Mergându-se amândoi deprețuri, para să se tragă din coșul, să
vedea că la detrasarea joasă, se pot trage la coșul,
y con succedea cașul se va deprețuri, se at' pot trage
ră; alimare ab' rădă răpă la fi de ar, dar peria
cașul supramăru, y la amare din ab' pui
cașul de arău coră ab' la coșul.)

100

Conclusion

[Tota las palmas, incluso Manfrado, caídas, apuñaladas, perforadas. Mucho al volver se ve los puros sin respirar y retrocediendo abrumados a su desesperación.]

The results were clear:

rida i en desperad

(Ous obatsida en una cadira; en aquest moment Max-
fredo que cultiva perles als les pedres, troba la rosa
desfollada, y fora de a y dalt una mirada d'avor
lament a Maria.)

¡Ah! la rosa desfilada

What is the purpose of the program, and how does it relate to the overall goals of the organization?

1. *Section 103 is amended to read as follows:*

ACTE SEGON.

LOS ROMATENS.

La sala d'armas del palau de Balaguer, durant la nit. Dos
mats il·luminarien la escena que estava voltada de armadures,
ballestes, etc, etc.

ESCENA PRIMERA.

FLUVIA, LUNA.

(*Lo primer acaba de entrar.*)

Luz. ¿Sabeu ja que tots los pobles
acudirán ?

Flo. Quasi tots
Poch pensis lo de Antequera
que aquesta nit, á las nou,
las campanas brandent totes
en los pobles del entorn,
poch pensa que sa derrota
pot ser avís al mon.

Luz. Deu ho vulga, porque est s'hi
comensa á ser horrorós.

Flo. Vens aquí á lo que 'ns porten
troques y contemplacions,
Si mes consells se agressen
ja s' hauria acabat tot.

¿ Qui atura cinch centas llances
dirigitas á un pont así ?

Surtan, anem á la tenda
de lo vil usurpador.

¿ Que 'ns va destruint son edifici ?

Avant las vides deixant merta

Ni aturas' per defensar ,

avancar deixantho tot ;
y al arribar á la tenda
d' aquest infant ambiciós,
un sol home que hi arriba,
para degollarlo, es prova.
Jo començado esta sortida
si que 'a fassa 'l Comte vol.

Luz. ¿Y si vos moria en ella ?
¿Cóm queda 'l Compte llavors?

Fu. ¿Y si no moro, cómo queda ?
Morint aquí de han tota
¡ Deu de Deu ! que fassa venjança
de mirar-me espasa 'a don —
Assí es pagá á her la guerra,
no es fer guerra de debó.

(En aquest moment atravessa la galeria del fons la
Comtesa, seguida de dos caballers y armada; se dete-
ra y crida:)

Mas. ¡Alerta!

Fu. ¡Callen!

Una veu. ¡Alerta!

(Se senten veus d' alerta que 's van perdent y desapare-
ixent, atravessant lo fons, la Comtesa y los dos ca-
ballers.)

Fu. Ella sempre está per tot.

Luz. ¡Ahont fóram ja, si ella
mare del Comte no fos!

Fu. Ben cort es; per las murallas
es un àngel del consol.

Luz. Lo Comte.

Fu. ¡Home ab cor d' àngel...
si n' has sofert de dolors!)

ESCENA II.

Fu y D. ALON.

Luz. Capítana, que Deu vos guardi.

Fu. y Luz. (Asustados.) Senyor.

Luz. ¿Saben?

Fu. Res, senyor.

Luz. ¿Són vigilat las murallas?

Luz. Tot hom de trebi en son lloch.

Luz. Deu vulga que tot anhi

- ara, aquesta nit, senyors.
 La. Per ara, Comte, en la empresa
 ve afevorint-se la sort;
 los núvols que al cel esfolen
 toquen la lluna del tot,
 y ab la foscor y l'brugit
 de lo camp dels atindors,
 los sorprendrán, y sens dubte
 es nostre l'trionfo, senyor.
- Jos. ¿T'agar, Flavià?
- Flo. Que es molt llest
 que sian los vencedors,
 pero qui com vas té, Comte,
 honors de proa decant
 pers darras la victoria
 ó quedar en lo camp mort,
 despreciar deu la cautela
 de l'eliva y del mussol.
- Jos. ¿Mes no veus que es son exércit
 aguerit y numerat,
 y que són massilers dèbils
 y abandonats de tothora.
 L'úlich medi es la sorpresa
 si no 'ns veix... parlat tot.
- Flo. Devia jo equivocar-me
 si aixís, Comte, ho creyes vos.
- Jos. ¿Y lo plan es, Luna, encara
 tot lo mateix?
- Lo. Sí, senyor.
- Jos. Tu, Flavià, y vos també, Luna,
 vos quedarán ab mi.
- Flo. ¿Jo?
- Jos. Vos necessito per guiar-me.
- Flo. (Sempre la esposa en repàs.)
- Jos. (A Flo.) Je comprenci vostra impaciencia.
 Perdona'm, nobles varons,
 Lo sol valor que nos falta
 es poder dirvos que no.
- Jos. Molt be, Flavià; en ma desgracia
 quant vos dech?... ¡Ay! quant, senyors!
 ¿Mes los caps del somaten
 per qué no venen? ¿Ahínt son?
 Per mi exposaria sa vida,
 ¿y no la podré dir ni un mot

de gratia? — ¿No podré?

Luz. Tindrán prompte aquest consol.
Luz. Felis danche sola que la llum
no brilli avuy.

Luz. Crech, senyor,
que naves negres y espessos
perque paga, la névola son.
Joa. Que així endevinga ben fada.

Mes ¡ ay ! he espero tant poch !,
Si sembla que la desdicha
es una sombra !. Quant tota
los barons de Catalunya
afocar por mí pendons
van obrir... ¿Tal promesa...
les que l' heu cumplerts... hant son?

Luz. Mes, senyor ; si la victòria
corona avuy nostre esforç,
vostre partit, vostre endreç
s' anirà fent numerós.

Fel. Si tothom es de qui guanya...

Luz. Llevats alant ses petolats...

Fel. Quant ne haurém de mercederos,
allavors s' alaurán tots.

Joa. ¡ Tu, Flavià !.

Fel. Si mes si tancos,
da y estab, així es així.

Joa. ¿ Haver sentit ?

(*Con alarmat s' en tira, lluny.*)

Luz. ¡Gran interès en tot ! Prompte torna.

Joa. Si hi ha una alarma, perdut tot.

ESCENA III.

D. JORDI, FLAVIÀ.

Fel. Tal volta algun confidant
que ha fet á un espia foch.

Joa. ¡ Déu meu, Déu meu !... ; Y eón diré !...
¿ Flavià ?

Fel. ¿ Senyor ?

Joa. ¡ Ay ! Valor.

Com que he que veng á dirte,
á tu, Flavià, he poch dir sola.

Fel. Parla, senyor.

- No ho saben... no... no 'ls ho digas
 (Tots las dolars per ell soll)
 Moriran si ho sabessen,
 moriran de dolor.
 (Y jo no ho sabent conèixer).
 Calla, Flavià... per favor!
 (Y jo, Constante, no 'a patia!
 patintne dead' ahir vos!...
 (Per Déu!
 ¡Sé un vill!
 (Que si 's senten
 (Revelant que algú rínga.)
 desayparia mes llorens!
 ¡Sé un miserable!
 (T' ho pregó!
 ¡Sé indigne!
 (De repant.) (T' ho manó! (Te terrible.)
 (Flavià al ventura fructat ab tal esperitat se sorpren
 tant, que arranca un plor y cau als pens.)
 (Oh!
 ¡Ah!... ¡Senyor... sí... contapume
 junc merrixo sals la mort!
 No, amich meu, no, en mes brases,
 le meu gata, mon consol.
 (Se abraçan plorant.)
 (¡Llúgrimes primetas noves,
 ell vos ha arranet dal cor!)
 No ha ha fan per vos, Don Jentao,
 mentres Flavià sigui al mon.
 Sí, amich meu, sí... ja he sabia
 (Per vos... trovos del meu cor!
 Basta jo ; ten plor auzaga.
 (Deixame plorar, senyor!
 (Que ve sigó! (Revelant)
 ¡Qué rínga, Constante!
 " ¡Que ets un guerrer!
 Deuets millor.
 Cla y estall... si jo ploro,
 ¿per qué tunc d' amich 't plor?
 (Per Déu!)

ESCENA IV.

DEU y LUNA.

LUN. Senyor!
 DEU. (Calla.)
 LUN. (Calla.)
 DEU. (Calla.)
 LUN. (Alzaga i plora.)
 DEU. Té rabí.

(Intençant ab lo veu del ária.)

(Que sia ell sol, lo sol home
 que m' ha vist plorà en la mort.)

LUN. Què ha estat, Luna, aquesta alarma?

DEU. Torna á estar ja en repós tot.

En quoy he mort á un espia
 que anava al camp sitador

LUN. Sempre sauch, y... per ma culpa!

DEU. (May la culpa als altres don!)

LUN. Val ben poch per lo que costa
 un espia, moltes setjerses.

Quántas llàgrimes de mares
 per satisfer ma ambició!

Quántas llàgrimes d' espases
 que per mi han perdut l' espés!

„Ay diamants de esta corona!

Ben segur llàgrimes son

geladas per'l foch egotisme

ab que jo reire ambicions,

á los pobles que ves ploran
 amargos y sens consuel!

„Ay si pogués torná arreu!

„Ay si i jurament no fos!

LUN. Tots aquets sauch precisos
 con sobre l' usurpador.

LUN. ¿Veritat que sí? (Joyda.)

DEU. (Ja s' anima.)

LUN. ¿Veritat que es ell lo belló?

(Torna á aparèixer en lo fons lo Comens com l' altre
 seguda: després desapareixen.)

COM. ¡Alerta! ¡Fuga! ¡Alerta! ¡Alerta!

LUN. Mare mío del meu cor!

Ella m' ensenya á ser bésser

Sí, sí, prepareuho tot.

Avant, capitans... avay
se don l' últim aslòc.
¡O los senients trífics,
é moren mos il-lusions!
Deuans, Deu meu, la victoria,
y al Cristo mariscalós
d' aquesta ciutat, prometo
riches presents de plata y or.
Mas si 'no derrotan!... (Deu.) Lliuraran...
Preu sancó per ma causa... prom.

(Los dos caballeros saludos, le besan la ma, flamen l' últi-
ma, y son van.)

ESCENA V.

D. JUAN sol.

Lloc servidor... Y como jo en la guerra
un tronc que los temps destruirán!
¡Y ambiciono jo un regne de la terra
quant tinc suport dintre un cor tan grat!
(Queda un moment abstat) ara repren y se va entusias-
mant per grans segurs indicis los versos
Mes si... lo deit es meu; ma mare ha jurat
y no ment may lo maternal amor.
En lo celzer hant jo hi hech amargura,
ella hi heu foch que fa bullir son cor!
¡Sa, mare mia, sí, é temps protestas!
trasega esta corona al síris cal!...
Per mes que aquí se 'n obrin los crestas
de las estellas d' aquest tronc real.
Ton fill t' ajudaré; deixem memòria
d' un Carle desficiat, ja que síris ho vols,
y stan, si morim, nival de glòria
de nostras cendras la ventada pols.
Guerra sans trégua é la nos vil malicia!
Mort y eternani á qui crasi m' ha fet!
¡Guerra!... Si, que... ara, mes! no es justicia...
(Ara en una frenesí repeta quant abstat.)
¿ha fira un crisi si no ho meu lo deit?

(Queda tota harrarant de la idea y enterament abstat
se perdin sus ulls parauit fins á l' extrem de
quasi no sentir. En Còntem, que jo heva entrat un
moment movent, lo contempla ab éstífit y rubia al
misteir temps, y després de una pausa diu.)

ESCENA VI.

DOÑA MARGARITA, D. JUAN.

- MARG. ¿Y si 'l dret vostre no ha,
vostre mare us ho diria?
- JAN. No... es vellat, no; mare mia...
(Sempre esperansa 'm deu vos!) (Sepia.)
- MARG. ¿Mae qui tal que us dé esperansa
ab non maternal amor,
se al instant vos pela 'l cor
lo fret de la desconfiansa?
- JAN. ¿Só tant desdichat!
- MARG. Fill meu;
no 'l recordatxo ara veig.
- JAN. ¿Per tal, mare, veig presangis
de que 'us abandona deu!
- MARG. No digues, mon fill, cosa.
(Fret car la ordenen vos costa?)
- JAN. Prop ja lo tal de la posta...
(Ay mare!... ¡quina visió!
- MARG. Il·lusió de lo que real
vostre cor trobar ania.
- JAN. Escolteu-me, mare mia,
perque encara aquí 'm lo mel. (Al cor.)
(No a que no 'l senti arrip, y ab miñeri div.)
Quant davant ill d'emeraldas
mar lo Sol en l'horizont,
tant d'or y foch las guarnidas
de floes, que 'l mont té en sas felias,
jo m' estava al cru del mont.
Contempleva fret y mat
lo focs ramens d' un hornanch
entre 'ls abismes perdut,
y al pit partora es lo esent
las quatre hornes de ranch...
Aprop meu y cubadalí
contemplant la maravella
del Sol fugint de la nit,
veig un infant, que de al pit
las dos torres de Castilla,
Nos miran ab fret curiosa,
y certant las dos cosol,

vejara en tal paraisone
ja non li en aquell abisme ;
ell se gloria en aquell sol
Veure l'infant dalt la serra,
m' oprima i cor com dagal,
y llansen lo cri de plaerrol
quant entre 'ls dos... voig à terra
una corona real.

M' abalansa jo à collir-la,
quant ell també s' hi abalansa.
Y en nostras mans al tenir-la,
lloçquen per poschir-la...

(Festa.)

mes en va un y altre 's canta,
La forsa al li m' abandona ;
ell resiste ja ab treball ;
jo la deixo, ell la dona ;

se 'ns escapa... y la corona
rodola montanya avall.
Surt desesperat un cri,
rastellant la nostra estrellla,
de dintre de cada pit,
y nos llamen tot seguit,
montanya avall dretis d' ella.

Lo qui primer hi arribava
era rey duns poca estona ;
mes cap dels dos l' alçava,
y rebolent, rodolava
montanya avall la corona.

Y al rebolter per tant roch
com té lo mont en ses falda,
llusant espurnas de foch,
escarbotats, de son llach
salien diamants y esmeroldas.

Y corrent assedegats
à dretis sempre seguit,
sens mirar, que escarbotats,
son los diamants, las estols
que ab nostra guerra destruhim.

De protapis, en roca mes alta
se depara la corona ;
lo nostre cor de goig salta ;
ja collir-la tant sols falta,
y ella un regre al primer dona.
¿ Lo pensaria encor m' atema ?

- nos abalancem tots dos ;
 reflicca ma planta en terra, (Cascufala.)
 y caych de dalt de la terra
 al fons de abisme horrosal !
 Manó. ¡Me donas, fill meu, capont !
 Jan. ¡ Y la corona !... (No podent dir-la.)
 Manó. ¡ Oh sapient !
 Jan. ¡ Se F ha cenyida ell traurafat,
 mentres jo... estava espirant
 en la fons del precipici !
 (Quasi plorant y capont abatut en la cadira.)
 Manó. ¡ Visió que filla deu ser
 de alterada fantasia !
 Jan. ¡ Que no sis, mare meua,
 men abisme, Bolaguer ?
 Manó. ¡ Serà 'l temple de la gloria,
 y 'l digne... nícol serà
 que ben precepte desheia
 la sol de nostra victòria !
 Vins ah mi si es que pretem
 allanjar aquest fantasma,
 y ah mi veuràs lo entusiasme
 de los caps del somatera,
 Jan. ¿ Y es veritat ?
 Manó. ¡ D' beneych passa
 son valor en ira còda !
 Vins, fill, jo 'la he promés
 que 'la rebres en la plaga. (Entusiasm.)
 ¡ De la ditxa l' altre fríllal
 son llevar no deixis ara.
 ¡ O rey ó res !
 Jan. (Entusiasm.) ¡ Anem, mare !
 Manó. [[Anem ! (Se'n va entusiasmada.)

ESCENA VII.

D. JAUME, D.ª MARIA.

- (Que sent vèndre la entrada deuant començar en son rostre lo que ha sofert durant tant temps. Mira per tot, després al cel com desviant corat, y queda ab la cara entre las mans plorant, al costat de la finestra.)
 D. JAUME sen aterra entusiasmant, y al girar-se y adreçar-la, decau de repent y sofrint un dolor immensíssim.)

Jan.

¡ Ah !

Man.

(Aq !)

Jan.

¡ Pobres fills ! (Ploren.)

¿ S' ontà mort d' anyoransa ?

¡ Pobres d' ella y trist de mi !

L' ayre que 's respira aquí

fiat des mator la esperança.

*Després d' una pausa , Maria se gira , y repent a son
pare se torna de repent , mirant un diagrama .*

Man.

¡ Pare !

Jan.

(Ah ! Si ; tu , filla meua ,

me vols sempre amagà 'l plor ,

y 'm cubrescos ton dolor

ab un carís de alegria !

Mes en ve , ton pare observa

una llàgrima olvidada

en tes ulls , com la rosada

que brilla pe 'la brisa de l' herba .

¿ Quínt cessarà ton dolor ?

Man.

Les llàgrimes , la oració ,

son , pare , 'l bálsam melle

per las feridas del cor .

Jan.

Que tens l' ànima gran sé ,

y ab ton amor vas lluytort ,

mes quant l' ànima es tan gran ,

molt gran lo amor es també .

Moria , 'l reure es tan fort

que ni l' oestge l' atorra ,

ses vents arleuza en terra ,

mes per có arruocantlo , mori .

¿ Veritat que hi pensas , Maria ?

Man.

¡ Ah ! sí , pare ! (Espanto.) 'l lloch pensoni ,

y sens volé al campament

estich mirant tot lo dia .

Y sempre que algun danell

cap al campament arriba ,

palpita 'l cor d' esperança ,

y m' entristeix si no es ell .

Sí ho es , y 'l valq caballer

ab sa armadura brillant ,

montant altiu y arrogant

lo seu caball blanc , lleuger ,

que vola sobre la terra ,

quant veig que a una estació mima .

- pare meu, mon cap delira,
y malheure aquesta guerra.
Mes, en mon dolor, consetlo
que si esta guerra no fos
sens honor quedaven vos,
y aquesta guerra bonheure
ho pensa d'unha mes en mi.
Com. (Me fa patir son pensar!)
- Maria. Jo sé que 'l dech oblidar,
y sabré oblida'lo, si
Mes si un dia feu la pau,
á triamfen del d' Antequera,
sen amor Maria espera;
ternau'la, senyor, si no pla.
Prometeu-me que si un dia
se pot la guerra acabar...
Ja. ¡Ah! Ja tornareu á somriure! (De repent.)
Llevare, l' ho juro, Maria.
No ho pòt valer tant ningú,
quant los que sufrenen, son
los dos que més en lo meu
estimo, mon poble y tu.
- Maria. ¿Y allavors, pare, 'l veuré?
- Ja. ¡Lo creuich amich seré!
- Maria. Si.
¡Ah, no! no tornaré,
si d' ell may més podré sé
Ha sigut una il·lusió
d' un passada bonança,
perquè ans per esperança
lo meu somni es massa bo.
- Ja. Calma ja la te para cruel, (Arranch)
y á calmar vaig ton dolor.
- (Són ovacs entusiasmats, quant amos volen se tocs la
darda y se para horribant.)
- Ja. ¡Ah! (Cris terrible y salvatista.)
- Maria. ¡Mon pare! ¡Me fa horror!
- Ja. ¡Mon jurament, Deu del cel!

ESCENA VIII.

Isa y Dña. MARGARITA, que apareix mirant lo cel

Con. Si, meu fill, encara brilla.
(Repta arreu en la Comtesa)
 Is. *(A complir d'anche una promesa)*
 Con. *(L'últim esforç)*
 Is. *(Resposta.)* ¡Adieu, filla!
(Se'n va ab la Comtesa pe'l fons, després de haverat lo
l'avia entusiasmant per gravar a cada paraula de an
mare.)

ESCENA IX.

D.ª MARIA, després D. ENRIQUE

(Verge senta que ben pogut
consentir en una agonia)
 ¿Quantes per qué Maria
 l'heu mes quant mes perdut?
(Després de una pausa s'aba pe'l finestral.)
 Y'l finch aprop... y en ella
 Sola en fassa 'na dividelx,
 Mes ¡Déu meu! lo fassa aparta
 es un abisme sens fi.
 No doncs ell... Gran resplendor
 se fencia encara llum.
 ¿Qui sap... pot ser en tal pensa!
 Pot sé 'l desvetlla l'amor.
 Pot ser en sa pena cruel
 y pensant en sa Maria,
 mira la estrella del dia
 que veig brillar en lo cel.
(De repent, després d' una pausa, li acat una idea terri-
ble.)
 Mes... si en tan dols pensament
 encatat tantillo 'l cor,
 desatitit y sense temer
 lo sorpren lo consen!
 ¡Ah! no, no, Déu poderós,
 no... sa mort no vol Maria
 ¿li salvarlo al granva patia!
 ¿li salvatit' possible las!

Si a set venes, arrere he entrat D. Evarist recolor y mirant que no l'hanques seguit ningú, després se va acostant posadament a Maria, y al arribar abent se adona, la sorpresa deu ser immensa.)

Se... ¡Ah!

(Crit immens.)

Ex. *(Mare)* *(Demorant silenci.)*

Mar. *(Com en deliri.)* ¡Es veritat!

Ex. *(Silenci)* *(Recollint.)*

Mar. *(Yon)*

Ex. *(Si, si, herman)*

Mar. *(Mare d'esperis amorosa)*

(Gracia)

Ex. *(Ah)* *(Ab poig amoros.)*

(Maria quedant pastrode per sa gran emoció, diu:)

Mar. *(Ja s'ha salvat)*

Ex. *(Ah! Que vinga ja he mort)*

(si una nova preta arriba...)

(Què'm farà, si sé, Maria,

que estar vós distes ton cor?

Mar. *(Mox tant que atressar*

un exèrcit enemich,

cóm havem pogut entrar!)

(Se us arriben a matar!

No m'estimen, D. Evarist)

Ex. *(He tingut un bon any,*

que ell tant sols m'ha dat valor

quant ton gran perill corria.

Mar. *(Pot sé un traydor?)*

Ex. *(No, Maria)*

(El'ha conduhit, ... lo meu amor)

(En alas d'ell he salvat)

(lo fesco, sans téner res;

per ell sens digne propos,

per entre 'ta tens he passat

entre que un sol me vegia.

Mar. *(Mox si a vostre pas s'opos,*

quant heves vingut, algú,

y una mort!... ¡Són horrors!)

Ex. *(Ay! ¿que té que perdre, hermana,*

quí ja l'ha perdut a tu?)

Mar. *(Es cert; l'honor ja caldavan*

(desagrar.) *(nostres cors de il·lusions rics.)*

Ex. *(Calla! ¡Oh!)* *(Contemplantla amb dolor.)*

Mar. *(Quint s'acostavan)*

- si al honor vencer passaven !
Ex. ; Vols callar ?
Maa. (Apartantse.) Sena enenichs.
Ex. Si de mi vols aguiarlar, que es massa colg tinch de dirte, mirarlo a un temps y encoliarle; dèixam ara sols endormirharle, (Pensé.) y després... dèixam sentirle.
Maa. (En que 'l dech salvar petiso ara, y ara 'l tinch aque present.) Jo que en vos jo mano encara, esta nit, ah vostre pare no tornou al campament Perill aquí vostra vida, y de Balaguer surtiu mes no anà al camp de seguida; que un altre mort allà es crida, una veu del cor me diu.
Ex. ; Lo perill sol amonstara teu amor !
Maa. ; Encara ingrat !
Ex. ; No !
Maa. ; Què menys puch demanarte !
Ex. ; Y qué puch jo à tu negarte ! No atiré al camp. (Ab seguretat.)
Maa. ; S' ha salvat ?
Ex. Y porque digas, Maria, que encara só guericós, á lo Comte, vida mia, salvaré, si 'l cal volis que lo Rey vencedor fos, Parla donchs.
Maa. Est donchs,
Ex. quant tot just l' auba aspiantava, pensava lo Rey passava pe'l pont que 's veu desde aquí. Los vostres l' han observat; una bombarda ab acort contra d' ell han disparat, y tan prop d' ell ha passat, que per poch la vida li port. Al retirar de tal manera resultat, la vostra gent ha malehit ab rabia los

- Ysa. ¡ Ah !
 Es. Y a' ha fet lo d' Antequera
 un terrible jurament.
 Ma. ¡ Qué ha de ser llavors mon pare !
 Es. Pagir si em Belaguer !
 En ara encés lo rey ara,
 un traïdor lo creu encara,
 y padia no voldrà ser.
 Ma. En va tocan ses desfilas,
 na ho vol ser, na ho ha sigut.
 Què glorieta veyent suplicis !
 ¡ En pít bent hi ha tota los vici
 no hi pot cabre una virtut !
 Es. ¡ Que es lo meu pare, Maria !
 Ma. ¡ No só jo filla del meu !
 Ha sam, y cruel me diria
 se salvaria no valia.
 ¡ Ves meu pare salvaria ! (Sen en y torna.)
 No veyem lo tant encara ?
 Es. Cruel sent ten no podré ser.
 Ma. De la vida de mon pare
 vostra vida m respon ara ;
 sen, infant, mon presoner. (Marcha.)
 Es. ¡ Ton amor coneix, Maria,
 y no ho pot fer ton amor !
 Ma. ¡ Jo de mi no triunfaria !
 Es. No. (A calsa.)
 Ma. ¡ Lo cor m' arrancaria !
 (Esfors terrible.) ¡ A mi !
 Es. ¡ Ah !
 Ma. ¡ Tindrè valer !
 (Cridant.) ¡ Llena ! Quant l' honor m'apera !
 (Ven sola.) Aquí
 (Maria d'epa molt entusiasmada tot lo solia, y creyent
 que era capés de ferho, pero al moment que sent lo
 crit á fora, comprén lo nou perill que corre lo seu
 amant, y de repent canbia de pensar.)
 Ma. ¡ Ah ! ¡ Per compassió !
 ¡ fuge !
 Es. ¡ No !
 Ma. ¡ Deditas fora !
 Oculum.
 Es. No.
 Ma. La visera.
 (Le tocan y se queda com preguntat ab son cor.)

ESCENA X.

Mrs. MARQUESA.

Mrs. ¿Sempere?
Mrs. (Lloçia horrible.) No... peigo... no.
(Lo peigo al reparar en lo caballer acusat ab la esposa,
al temps que negant se negant, la va a descomparar.)
Mrs. ¡Traïdor!
Mrs. ¿Peigo! (Crít terrible que s'obté.)
Mrs. ¿No sempara!
(Lo peigo, equivocament y molt malic entregu la esposa;
mas de repent, després de pensar, ha compres
tot.)
Mrs. Doname aquí vostre acer,
Mrs. ¡¡ Ah !! ¡ Pobre cor, emu y plora!)
Mrs. Llibre... de... los mura... enfura...
den quedar est caballer.
Es. ¿María! (Bate atantissat á ella y ab amor.)
Mrs. (Ab rebu.) ¡¡ Ah! no m'enganyas!)
Es. ¿Tornat per ton amor! (Ses se ab Mrs.)
Mrs. ¡Sí, sí! ¡ Ah!... no... ja delirava!
(Lo «Sí, sí» ab geyt breueta, y lo altre decupant, y es-
clatant al g' ab sentiment.)
¡ Y jo que véncer pensava!
¡ Cóm t'enganyas, pobre cor!

ESCENA XI.

M.ª MARIA, LUNA y solista.

Lun. Un guerrer del d' Antequera
era no fa molt aquí.
(Entrant ab la esposa descomparada y afatigat.)
Mrs. ¡¡ Ah! no... Luna... no... no hi... era...
(Pensant desnat lo pau fa. Des compañastra sempre la
lloçia de Maria.)
(Don meu) (Luna abra per tot.)
Lun. ¿Si escapar poguera?
(Tot s'ha perdut!) (Mareat.)
Mrs. (Lloçia.) ¡ Ay de mí!
Lun. (Deslitzant Cuento) (Ahor breueta, anant.)
Mrs. (Després d' enfura.) ¡ Montida,

- vos he dit, Luna!
- LES. (Al faltar, tornant) ; Hont volí ?
- MA. Allí. (Senglant per aquí sen les ariet.)
- LES. [Ala sal.] ; Començ de seguida ?
- MA. ; Ben si 'm costa això la vida ! (Horror.)
; Ah !... no, Luna... esp... allí.
- (Enseguida l'altre porta ; fugia terrible. Luna ja
dessa á entrar al primer llit, quant al sentir la
aquella exclamació se para, encita un moment, però
al veure la actitud dramàtica de que Maria li s'ap-
rova la porta del costat opost, ja no dubta, y fent
una senyal á los soldats desapareix per ella, abella.
Després d' una nua manifestació per l'altre porta, y
acostantse á Maria, diu bala.)
- MA. Del portal la clau li he dat
en la cambra del llit d' ar
- MA. ; Vorge del alt Monserrot,
matemà y no hauré falta
ni á mes pare ni á mes car !
- (Una abstracció en la cambra, mentre lo patge la contempla
ab il·lució : fins que se senten crida fora.)
- PAT. ; Ben ella ets d' un destínat !

ESCENA XII.

R.ª MARIA, MANFREDA, D.ª MARGARITA, D. JAMES, FLUYA, y
los caps del senat.

- (Crída fora.) ; Vosen 'l Comte !
- MA. ; Ben hauran
sen sans dubte
- MA. (Dada la espasa) ; Patge, prompte
(Lo patge va á rebre, torna y diu.)
- MA. Los senatens que del Comte
venen á buscu 'ls pendens.
- MA. ; Ampareulas, Deu potent !
- PAT. ; Doules, Deu men, la victòria !
- (Entren barrejats y revolvant tots los indicats.)
- JAM. Teatre sené aquesta glòria,
nobles caps del senat.
- MARG. ; Somatens ! S' acosta l' hora
de que 'l truydor venent sia !
; Catalans ! Sant Jordi es guita

- Tots: | Vin fora!
- Manc: | Vin fora!
- La nit es fosc, la fosc ajuda,
està en silenci son campament.
Volar vos solra, si us lletien homens,
la cana es senta; lluyten pe 'l dret.
- (Ella y la Conda agafan cada la un pende, deis que
hi ha en les parets: y desfilen a los acostens
dintre.)
- Manc: Est pendó us guñ.
- Ler: Est pendó us guard.
- Manc: En ell sos glories guarda 'l d' Ugeil:
sols sap victorias; ne ha vist derrotas,
si no ve ab honra, no 'n 'la tornen.
Per esta espasa, herencia rita
del primer Comte, d' aquell de Gery,
per esta espasa, que en cont batallas,
parfint caps moros, s' ha cantat l' acor,
jura tornar ab la victoria,
ó no tornare.
- Fra: Jura.
- Tots: (Estament las mans). Jura.
- Manc: Vocallres poigres pe 'ls subterraneis
ins fora 'ls bones los amors;
prenen las atses. (Sant Jordi es guñ!
- (Les poigres troben las atses de sus foch, y en aquest
moment una companya ab tal silenciositat arxala de
sota.)
- Manc: Lo ceció santa... apomellera.
Tots s' agenallen, y veuen llur, mentre s'agafa la
avort després d' aqú, la Conda, de repent y com
foa de sí, diu, acostant a las amors y ab sentier.)
- Manc: Ara ab silenci, com llopa que capera,
fins a trobarvos al campament,
y un cop ja diaire, lo crí de guerra
sentint despartien, per morir prest.
Benda de campanas mort y extermina
la nova 'ls daniel dels somatens
Vostros espases de ferí 'ls canals;
mes que cops daniel ne morin d' ella.
(A ella, Sant Jordi?) Santa María!
- Fra: (Desparta terra!) (Tots ab las espases avar.)
- Manc: | A ella!
- Tots: | A ella!

ESCENA XIII.

D.ª MARIA, D. ENRIQUE.

Mar. ; Doulos, Deu meu, la victoria,
si á mon pare heu de salvar !
(Sort de repent Enrique; la sorpresa, tremenda.)
Es. (No la absoldrín!...)

Mar. [Verge santa !!!]

Es. ; Per cellons y per cobalts!

Mar. ; Y heu sentit?... (Desesperada.)

Es. Tot... tot, Maria,

La paga me ha dat la elon,
mes jo astut en lloch d' anar en
he descobert vostres plans.

Mar. ; Digne fet lo de si capia
per un caballer lleal ! (Robís)

Es. ; Digne de qui á lo seu pare
y á son amor val salvar !

Maria, pura ser meva,
y al prestar jo 'l servey gran
de descobrir á lo Rey
la sorpresa de les caps,
te juro 'l perdó del Comte.

Mar. ; Infant de Castella ! May
; De lo meu cor en lo regne
! ' adí vos ha destruït !

Es. ; Porra !

Mar. ; Res !

Es. ; Per Deu, Maria !

Mar. ; Solé un mudi en pot salvar !

Si jureu llurar mon pare
serà mon amor demorar,
llibre sou,

Es. ; Y assí 'm proposas !

Mar. ; Res mes vos puch proposar !

Oressá, é sou mon presoner.

Es. (Lluchant.) Lo cor la torna á enganar.

¿ No saps que no pots, Maria ?

Mar. ; Deu meu, Deu meu !... Es veritat !

; Pero jo me sabré vèncer !

Es. ; Ton amor me juras ?

Mar. ; May !

- En. Donchs adieu Maria! *(Dant un pas.)*
Ma. *(Guardant.)*
En. Penses que 'm van à matar!
(Després de bécot d'una, se gira d'esquena a n'ella, que s'ha aïrat de la mort d'ell, ha quedat com gelada de terror, però se refil y es à cridar, en lo moment que ell se gira altre vegada y la dirà ab un segon refrenat.)
Aquest jock se repeteix tres vegades una y dant l'alta penne ella com ell.)
En. ¿Que causes ma mort, Maria?
¿Que matas à ton amant?
¿Adieu per sempre!
(Desparada pe 'l fúdo, al arribar aquí, Murra, ja espantosa muerrena, però no podent, al últim dir ab un crit que li surt del cor.)
Ma. *(Impossibile!)*
¿No, ja no 'l puch fer matar!
(Cayent espantada y suplicant al cel.)
¿Perdonau, pare, perdóuau!
(Pantó.) ¿Ay, l'último encara tant!

ESCENA VI.

D.ª MARIA. FIA MUNT.

- En. Dona Maria!
Ma. *(De repent.)* ¿Sí, pare?
¿No perdem ni un sol instant!
(Pensant.) ¿Ah, sí, sí, es l'úlich medi
però non pare salvar!
En. Quins agüicis! ¿Què us passa?
Ma. ¿Creym que sempre heig d'obrir
segons lo meu deber mana?
En. Sí,
Ma. Donchs seguimse al instant
En. ¿Més, senyora, si à tals hores!...
Ma. Pot ser demà fira jori.
(Mirant.) Pare, — sí, — en perill terrible
la vida del Ceratè estí
¿Voleu salvar-la?
En. *(Enfuriada per ferba.)* ¿Senyora!
Ma. Surto donchs, pare; detrás
d'aquesta ala del castell
se troba un anich portal.

que dona al camp

Bis. Vos compreneu

Mis. Aneu amb, pare, á esperar

Bis. (Senyor del cel, il·luminats!

Mis. (Patge! (Cridant.)

(Després al fura.) Sé si vos al instant.

ESCENA XV.

D.ª MARIA Y MANFREDO.

Mis. ¿Ma senjora?

Mis. Ah sí vindràs,

y l'entregaré pe'l Cerató,

la meu pare, un plech tant

Guárdal en ton poder, patge;

y á ma pare no 'l deus dar

lms que 's disparin bombardes

dels estilsos en lo camp.

Reuar sento

Mis. Vostre pare

que á esta cambra 's va acostant.

Mis. (Verge santa de la Serra;

guísta des ton alt palau.)

(Sen va acompany del patge per una porta lateral.)

ESCENA XVI.

D. JANE, D.ª MARGARITA, FLORÍ, patges y soltes.

Mis. Desde aquí deu distingirse

(S'obren tots á la finestra per mirarla. La directora

explicarà de disposar un grup artístich.)

Jas. (Tanta es la obscuritat—

Mis. Veig no obstant ombres mes negres

en mita de l'ombra anegant

Jas. Tot lo camp està en silenci—

(En aquest moment, Florí, amb alguns coses que l'aterroritzan y apartant del grup áu.)

Fló. ¡Ah!

Jas. ¿Qué passa?

Mis. ¿Qué ha passat?

Fló. No sé... es... es que 'm semblava;

pero ha sigut un engany.

Joana y Margarida que al recibir la confirmación de Flavio le han preguntado reticente; así que al no responder, forman a un ser de dentro.

Fato (Deus de Deus) e esta. Uma
que um círculo vai crescer 1

2004 2001

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

Le | A mil lion d' Orpèl ! | A mil
 Jan. | Quel es, Lura ? | (Les deux op.)

Le **Dons la Palata**
s'ha vist Ben Enrich.

[illegible]

54

Un quart le par son costat
 creu que de pausat acaba...
 sobre un caball blanc velat

[illegible]

By 5' he was not much longer fortunate.

Aussi seront dans la foule que tous ont vu.

Jan. 1956 he sent me notes Maria [?]

1.55 21. You're not a doctor!

Flu: "Deus do Deus, apresenta Deus!"

1er Anen ; y si en Balagner
 Don Enrich se troba expiast,
 ningú saprà que lo i talant
 es any non pascuer.

2000 2001

01 JUL 2006

Jan **Is Abdul on our filla?**

Măia, Măia,
 Je avântam, je avântam, je avântam
 canta distanța 7a separe.
 7 Triunfător !

De politie de linc...

Blues Ja le sais de la gloire
maintenant n'est pas le mien

Jos. Ja desde aquí puch també
ajuda'ls per la victòria...
Recordo be que Molado
fent del cosor arma noble,
renant, va fer que son poble
de sos enemics triomfés.

Mara. | Encara no!
(*Neguitosos s'aparten de la finestra y després hi tar-*
quen.)

Fra. | Llump del cel!
| Y tendirho un que mirar!

Jos. Fem-ho a mi, Senyor, triomfar
com a la poble d' Israel.

Mara. | Valor, fill! Ja hi som.

Jos. | No pot creure's tanta díficil. | « Si, mare ?

Mara. « Vens lluitar las armes ?

Jos. | Mirantlo ab guay. | Si, sí.

Mara. | Ja hi son aprop!

Jos. | Contentant son pat. | « Ay de mi !

Fra. | « Ay la llana !

Mara. | Ara !

Jos. Ara.

(*Lo director deu comptador la assistent ab que totheu
mira per la finestra ; així es que l' un treuà d' l' al-*
tre com necessitat en tals casos, per mirar que ha po-
drà veure millor.)

Mara. | Noires son ja sans comey !

Jos. La cor me ha dit que lo pat.

Mara. Ta mare, Comte, ha ha dit.

 | O rey ó no ! Seria rey

Jos. Ara

Mara. « Si ?

Jos. Si.

Mara. | Ja han venut !

Fra. | Ah ! la llana ! (*Mes horrorizat*)

Mara. | Rey serán !

 | Victoria ! (*Se un toch de guerra lluy*)

Jos. | Gracies, Deu meu !

 (*Se un toch de aturà*)

Mara. | Tot guanyat !

(*Afferra aques seguit ab la vista fura, los moviments del
ritual que aques descobriva la llana, plé de terror, fura
que en aquell moment entra un raly que llumina to-*
ta la escena, al mateix temps que se sent una conso-

du y entro la fagassera per la finestra. Rayny comença.]

Tora.

¡ Ah!!

Jos. [Ab tra concentrada.] ¡ Tot perdut!

[Desde ara fins al punt de eixir se sentirà molt lluny y de moda que no desferbe res de lo que's diu, un combat de espases, brocs, campanes y campanes; pero molt lluny y sentitse sols com un rumor. Després d' una pausa torna en el Plotsó, de repent:]

Fra. Jo sabré la veritat.

[Se tira la espasa y ara se correu pel fons.]

Jos. ¡ S' ha vist may mes desventura!

Marc. ¡ Y es justa, Reyna pura!

ESCENA XIX.

Ita y Lida en lo fons.

Lis. ¡ Conte d' Urgell, s' ha escapat!

Marc. ¿ Qui, Lida?

Lis. Lo infant, Contesa,
nostre plan ha sapigut;
á son pare ha perseguit,
y ell ha desfet la sorpresa.

Jos. ¿ Mes per qui ell la sabia?

Marc. ¿ Sí, per qui, Lida, parles?

Lis. Que ha parlat, Caroto, se creu...

Marc. ¡ Si!... [Anhelant.]

Jos. ¿ Ab qui?

Lis. Ab Dorca Maria.

Marc. ¡ Malchit é infant amor!

Lis. ¡ Fins Maria m' enganyava!

ESCENA XX.

Ita, MARI RIBÓ, al R FLUYÁ.

[Manfreda entra, que no pot parlar de tant de haver carregat.]

Mari. ¡ Senyor!...

Jos. ¡ Prompte!

Mari. Est...

[Treient un plec.]

Mari. Acaba,

- Man. [Aquest plèch per vos, senyor !
[La Conde abra compassivament lo plèch y se dè-doncas
son rostre, d'alegria.]
- Jan. [Llegir] «Vos... deman'... pare... perdó...
- Mau. [Se arcu llavors culpable !
- Jan. «Sò al camp...
- Mau. [Arrobasantli lo plèch.] Ah ! miserable !
[No llegiu, mon fill, assò !
[Esquiza lo plèch ab ira.]
[Neta maliciós...]
- Jan. [Desconfia.] ; Per pietat !
[No la malestiu, encara !
[Poi sè es innocent, mare !
- [Ensenyant los trossos de pergam. esquitzats. En
aquest moment arriba, també afondigat, Florin, ab la
capota sua ; al véurel mare y fill s' alçan de lui, lo
preguntan ab la mirada P'art de la batalla, y des-
prés de fer un esforç diu Florin:]
- Mau. y Jan. ; Ah ! [Anelo gran.]
- Flo. [Quan plorant.] ; Perdat ! [Arbatant la capota.]
- Jan. [Sè desdilita !]
- [D. Junts can abutal en lo cadira. La Conde, en son
dalar humas, se cobreix lo rostre ab las mans y cau
lo fèl.]

ACTE TERCER.

LA VEU DEL CIEL.

La misteriosa desconnexió.

ESCENA PRIMERA.

D. JORDI, D.ª MARGARIDA.

- Marg. ¡ Y pensar que sin d' ellas
una filla téva culpa ?
- Jor. ¡ La culpa n' es ma desdítta,
ma eterna desdítta, mare !
Si no es lo infam de Castella,
no port una filla ingrat ;
y si no es aquesta filla,
la llura ¿ ve'l asqueixar ;
y si tantes desventuras
destinades encor no logres an...
m' heuria inventat de noves
lo cel en sas bras santas.
- Marg. Venants quedavam sens ella,
mes no sens bona cara ma.
- Jor. Es que jo no 'm puch convenir
de esta idea que m' espanta.
- Marg. ¿ Quant va creu que l' heura es para
un suplici es lo dubarne ;
mes se 's tra que impura sia,
aquest suplici es la culpa !
- Jor. ¡ Ah ! tal volta la cortosa
do que era para 'm portava.
- Marg. Ben clarament se deshonra
vós senti en pocas paraulas.

Per qu'í malehí! pergamí
vaig fer construí á las flames.
No era prou, no, ferne á trossos
partint ma honra destronada,
quant ins tinch per que sas cendres
volant, publiquin ma infamia.

Jos. ¡ No pot ser, es impossible!

Jo tinch encara esperansa!

Marc. Per lo altre, y per ço, mon fill, (Sourient.)

es que jo he cremat la carta.

Jos. Mentres puix, mare, vull creure
que no es certa tal infamia.

¡ Pobre filla!

Marc. ¿ Y si és certa?

Jos. Llavors potre rail vegades,
que ríngui es tan desdichat
com qui á sospita debens falta.

Marc. ¡ Ay fill meu, y quant lo estimas!

Jos. Com vas també la estimaves,
ans que l' ambició malehida.

s' apoderés de vostra ànima

Marc. Ambició justa, mon fill.

Jos. Mes al fi... ambició, mare.

Marc. ¡ Si jo estimava á Maria!

¡ Dits, fill meu, si la estimava!

Filla del cor de mon fill,

entrança de mes entranyes,

visch sens ella, perquè avuy

tot mon cor umple esta causa;

mes si donés solielista

deixo aquesta ambició senta,

y ella á mes braços no torna

com avans pura y honrada,

demostraré á Maria

de los sepulchres la calma.

(Al cel.)

Jos. Mes avuy...

Marc. Les crits de guerra
vuy oígan los de l' ànima.

Jos. ¿ Sent segura la derrota,

lletu encara esperansa?

Marc. ¡ Derrotada y feta cendra,

foi una gloria Numancia!

Jos. ¿ No hem mortificat prou vilas
encara per nostres ciutats?

« Encara viviu, mare meua,
no 'ns has malohit prou mares »
Mare. Los ciutadans dir que prompt
per dar l'assalt se preparin
« En aquest cas, fill, què 'ns queda »
sens trons, sens barres ara,
despertats agosseros
d'aquell Comte, que las barres
de son escut, ah sench propis
les pintar per un monarca...
almenya, fill, morim com héroes,
y del incendi las flames,
són roges... d'un sol de gloria
que no s'pondrà per nosaltres.

(Són de)

ESCENA II.

B. JORDI.

« Pobre mare ! Crea poder
restar entusiasmada,
y pot ser ja estí pactada
la entrega de Balaguer. »

ESCENA III.

B. JORDI, FORTA.

Jor.	« Haven vist, Maria ? »	
Fra.	No.	
Jor.	« Filla del cor animada ! »	(Dreta.)
Fra.	La he buscat, la he demorada... ningú d'ella dona rahó.	
Jor.	« Morta ! Si... Descobixat pare, que has perdut lo seu amor »	
Fra.	Fidels la certan, senyor, no desesperen encara.	
Jor.	Diga donchs... « accepta 'l Rey lo rendiment de la plaça ? »	
Fra.	« Balaguerat per sa causa ! »	
Jor.	« La venedor hi lo Rey ! »	
Fra.	La parola n'ha donada de que si el primer palas,	

y dius poch, en Balquar
 fari se triuñol entrada.
 Se encalo ha sigut tan fortis,
 que en sus ulls he vist beillar
 llàgrimas; degué pensar
 que est' orgull pels que 'l vent porta.
 En tan impudent instant
 li he demanat perdona (Respostant.)
 pe 'ls que han aixecat pendons,
 y 'ls ha dat.

- Jos. ; Gracies, Deu sant!
- Fra. N' hi he demanat despres...
- Jos. ¿Per ma mare y per ma esposa?
- Fra. ; Anima mea generosa!
 Pensa en los ciers no mes.)
 ; N' hi he demanat per vos, (No pònd.)
 y l' ha negat als ferros!
- Jos. ; Flavià! ¿Qui en semblant empresa
 t' ha dit que ma vida hi ha?
- ¿Creus pot ser que si la guerra
 me fa sempre tremolar,
 es per por de fer casar
 aquells drets para de terra?
- Fra. ; M' incalcent al pit un dart!
- Jos. ; Y no té mes bona estrella!
- Fra. Flavià, lo infant de Castilla
 me deu tenir per caball!
- Fra. ; Deu da Deu!... Ni que ho juressin
 creuria que assò creyen.
 ; Vos caball senyar!... dilleu...
- Jos. ; N' admira fins que ho pensessis!
- Jos. ¿Y al negrhe has contestat?
- Fra. Que no 'l Comte sapicava,
 que ero jo qui he demanava
 de son dalar apiadat,
 com li he demanat tantó
 que n'astorés de mi a' lloc;
 porque, li he dit—Mentres visca
 jo guerra á mort vos faré,—
- Jos. Te podhe costar car;
 si exasperes son force...
- Fra. No finch. Comte, preu valor
 per fer tant temps lo caball
- Jos. he los cunplers, li respectarlo

debies com digni jo.

Fra. «Y á no ser, senyor, per ço,
torrava jo sans malarlo?»

Joa. ¡Flavió!

Fra. A m' ell y á los sia
que 'l voltaven. — (S'abstrahent.)

Joa. ¿Qué? (Mito compungida.)

Fra. Jo.

Joa. Parla.

Fra. Quant hi ha mala herba negarla.

Joa. ¡Flavió! Frou. (F'entillo tapar.)

Fra. (Ap. y resolut.) Jo acm alia.

Joa. Se trechava al ti en as casa,

y com vencedor, ab cubó

era jo 'l rey d' Aragó.

Fra. Com jo 'l rey d' aquesta espasa.

Joa. Respector deus, y no m' erro,

á qui del regne senyar

empunya ja 'l ceptre d' ar.

Fra. Com jo empunya aquest de ferro.

Joa. «No vols alendre á mes pecha?»

Fra. Si pregues, jo estem venanta

Joa. Torant cia.

Fra. (Marant.) «Si som toranta!» (Orgull.)

Que vas contestin las grecha.

Joa. Conta per ti 'l resultat

de aquesta trista embizada.

Fra. Per est trista y desfitxada:

menys vas, tostem perdonat.

Joa. Que entri darcha. (Despres de pensar.)

Fra. Dues batallas

podem dá encara, senyor;

una en lo camp sitiador,

y un' altra dins los murallas.

Joa. «Y creus est lo trizado?»

Fra. No,

mes salvar vostra bassa, si.

Joa. No vull ja mes sench per mí,

que entri 'l Rey y mon ja.

¿Qué 'm fa venir á sa entrada

si de cap modo 's conella?»

Mort ó fugir, ma familia

se queda aquí abandonada.

Fra. ¡Abandonada, senyor!

Ja podes tranquil deixar-la
quedo jo per anparar-la
ab riquezas y ab valor.
No hi ha ningú sota 'l sol
que paga ferli una ofensa:
té ma esposa per defensa,
y men amor per consol.

JAN. Deixame marir. (Després de pensar.)

FLO. No, à fe.

JAN. Men consol la mort seria.

FLO. Mes, senyor!

JAN. ¿Ay?

FLO. (Volent fer notar l'efusió.) ¿Y Maria?

JAN. ¿Ah! Sí. Flavio... fugiré.

(Tentant per una acció vil y traidor per que 'l casca.)

¿Los ciudadanos y los nobles?

FLO. Juntats esperan en la plassa;
mes si oveden que 'l temps passa.

JAN. Vull despedir-me de mes pòdes.

Devant d'ells voig à cumplir

mon jurament d'indivisió;

no vull que 'm digan ingrats

si antichs me poden dir.

FLO. No olvida que nos esperas

dos caballs liets del palau,

y que à Maria maiu

se mostrara ella paguera.

JAN. Ah! Maria... T'ho dech dir

per si al salvar-me ma vida

rápida fos la fogida.

FLO. Meneu, y juro cumplir.

JAN. Si sober logras un dia

que de la camp s'hiades

para la torrat y ab honor

ma pobre filla Maria,

esanche dir, mes si 'l sol ve

que 'l ruber pagi à sa cara,

flavors... no... du he ma para

déixam duplar per cascal.

MAR. (Sera.) ¿Comte d'Urgell?

JAN. ¿Mare mia?

Tu detindria son furor,

digall.

FLO. ¿Mes cómo, senyor?

JAN. Dech ara tu sia lo seu grà.

ESCENA IV.

FLUVIA.

¡Pobre Conde! En qué han parat
los dolores serenos de gloria.
Pues cómo tendrá la Historia
si te diré lo dachant.

ESCENA V.

FLUVIA, DONA MARGARITA.

*(Que cada mirant de l' un costé ó l' altre, y no sabem
lo que li passa.)*

Marg. ¡Fluvia!...

Flu. ¡Ay Deus!

Marg. ¿Qué ha passat?

¡La enemich va per batalla,
y matres en la muralla
no temen ni un sol soldat!
¿Las fells 'y foch del valer
ab que nostres cors se creman?
¿Temen morir y no temen
una vida sense honor?

Flu. ¡Mingó aquí tot lo perill!

Marg. ¿Per qué als murs doncha han saltat?

Flu. Porque aixís ho ha disposat.

Marg. ¿Qui? *(Ab febre i impotencia.)*

Flu. Lo Conde, vostre lli.

Marg. ¡Destituit fill L... ¡Ahont es!...

¡Vos doltra L... ¡Vull d'aplar!

¡Com pot ser, si va jurar

que seria... ¡Rey ó res!

(Pensa un moment: li acut una idea, y de repant.)

¡Fluvia!

Flu. ¿Senyors?

Marg. ¡Al moment!

*(Així dítos: son impotent que Fluvia se pot contradir-hi,
y ara va ab ella corrent cap al fons, fins que al pas-
sar per davant de la finestra, retrocedeixen. Arrari-
ants de lo que venien.)*

Marg. ¡Oh!

Fra. ¡Ah!

Mara. ¡Aquest orli de feresa!

Fra. ¿ Què passa?
(*Regreant.*) ¡ L. Comte, Comtesa,
ha complert son jurament!
(*Altre moment de pausa solenne.*)

Mara. ¡ No T'admeten, Don púde,
d' un desdítat que delira!

Fra. ¡ Abant té T' Senyor en ira
quant ha permés que aixés fos!

(*Altre moment de pausa solenne. De repent sent una
idra a Dona Margarida que deu ser grandiosa per lo
que s' expressa en sa cara.*)

Mara. ¡ Fluri!

Fra. ¿ Senyora?

Mara. vols salvé ab mi dels d' Urgell?
(*L' honor*)

Fra. Digueu. (*Decidit d tot.*)

Mara. ¡ Si deliré com ell,
alucida ab nostre voler!

Fra. ¡ Nostre voler! Jararia
que serveix Jo de tan poch,
com d' estas utnes lo foch
quant signé ab lo rey del dia.

Mara. Jo per l' honra d' esta guerra
ortch que si 'ns ho proposen,
serviré tant... com aquest flam, (*Intensid.*)
sant lo Sol, rey de la terra.

Fra. No vos compreneu.

Mara. Ex vilitat;

molts mes clar diu la debia.
No fa llum lo flam sant dia; (*Marcat.*)
mes es hola una civitat.

Fra. ¡ Pensament mes espantos!

Mara. ¡ Tal deu ser si á tu l' espanta!

Fra. ¡ La ambició ha fet d' una santa
lo sar mes truel y edfca!

Mara. ¡ Del infant com la arreuancia,
son triume així es vilipendí,
y morim dintre l' incendi
ab las glorias de Numancia!

Fra. ¿ Y no vos opida en ell
sa bondat que d' angel passa?

Mara. Fideix ab ell una raça;

¡ Es l' última Cornia d' Urgell!
 y prefereix mon amor
 ésser davant creu honrada,
 que tenir la creu ponda
 de amar à un fill sense honor.
 Si no l' ameu vos fill!
 tot vostre amor es mentida!

FLU. ¡ Pero, senyora!... ¡ y so vida!

MARG. ¡ Y son honor!

FLU. ¡ Ay de mi!

No sé qué teniu, Comtesa,
 que á totam el fi arrosbron
 á dir la que vos velen.

(*Margareta treu una de les atxes y diu-la a Fluvia ditz:*)

MARG. ¡ Aneu drecchs ab l' atxa encara!

Y quant fazi las senyals,
 vos sabeu com jo la foch
 hani millor pot pendre 'l foch
 que ha de ferms immortals.

FLU. ¡ Fins al cel drecchs!...

MARG. (*Estancantse corrent.*) ¡ Fins al cel,
 que encara als mártirs ampara!

FLU. Comtesa, ¿ara?

MARG. Sí... ara.

ESCENA VI.

DES, y TRES DESSET pe'l fons.

(*Que havia aparegut des á tres vernos segons, y en lo moment que ella des comença á fugir pe'l fons, ell ar'ls apoda dient ab sospit:*)

DES. ¿Comtesa?

FLU. y MARG. ¡ Ah!

DES. ¡ Mares cruel!

MARG. ¡ ¡ Sempre la fatalitat
 oposadas á nos projectes!

DES. ¡ Cor sense obriryo ni objectes!

FLU. ¡ Don de tots tings pietat!

(*Ponda fluc que la Comtesa en un sospit.*)

MARG. ¡ Prompte, Fluvia!... á vostre foch.

DES. ¡ Fecé un erri!

MARG. ¡ Es una presea!

DES. ¡ Don no ho vol!

Marc. (Imponent.) ¡ Jo ho vull !
 Ben. (Horrorat.) ¡ Comença !
 (Fons.) *Alçava son crit: F' angel del be y lo del mal;*
però la ve ho vull» en tan imponent que se pot retri-
bir nos y ara va corrent y alaudat d'altre crits; la
Costosa hi corre á dretas després d' un moment y li
diu crident, quant ell ja ho desoparegut.)
 Marc. ¡ En veient la senya, foch !
 Ben. ¡ Ja lo infern n' ha fet sa pressa !

ESCENA VII.

DONA MARGARIDA Y FRA BENET.

(Margarida després de mirar per tot baixó al presenci.)
 Marc. Lo cel vos ho parlat, — L' orgull de nosas
 m' ha jo suposat la mort per condició.
 Be sàben, pare, que he sofert ja massa.
 Tull romprei tot lo que á lo mon m' enlassa,
 ah vostra paternal benedició.
 Ben. Ministro del Senyor aquí en la terra,
 degut als peccats vós dipoi y jo n;
 pe'l brill de los estels vos dipoi ¡ Guerra !
 y jo me vaig erar, com sempre era
 qui á Deu ofida, del orgull esclau.
 Ara ab tot lo dolor de l' ayre me
 á morte no ploro mon impens error,
 y si uns de vostres mort lo cel m' envia,
 jo la benchiré, si com un dia
 son tota caritat, virtut y amor.
 Marc. Si ho era vos sàben, ara honor m'era
 en la Costosa última de Urgell.
 Ben. ¡ Mes antes que Costosa sou cristiana ?
 Marc. ¡ Però també ve pare, catalana !
 Ben. ¡ Ay si sou cana d' est menys flagell—
 Marc. ¿ Què dech llavors fer ?
 Ben. Dar la corona
 á qui de vostres armes ha triomfat ;
 perdonar á lo rey que ja us perdona,
 y aconsellant al fill, noble metano,
 la pau danach que li havedu robat.
 Marc. ¡ Sense dubte deliren ! (Després de mirarla.)
 Ben. Ben utes, Costosa,
 vos pot aconsellar la veu del cel.

- Mara. Y ell té de trepitjar-ne una grandesa !
 Ben. També la mort al fi 'n farà sa presa.
 Mara. Mes pressa heu-vos per sa culpa cruel !
 Pot durar-se la fugir tanta ignorada...
 Ben. Dite'is qui entre 'ls difunts se confia !
 Mara. Mas si avuy lo diat queda arruïada,
 nos dona tanta gran y venerada,
 en nostra història que umplirà lo mon.
 Ben. Tanta que 'm sembla que veng jo ocupada
 per mare que hi fahéu trossos del cor,
 per fill que han quedat arks ; maletrada
 pe 'ls pobles que cridentos : Particida !
 veurda en ella un odiu repart.
 Orgull y veritat es sola , Comtesa ,
 la gloria eterna que vos he estat,
 maletrida pe 'l cel en sa grandesa.
 « Si al fi complirà al mon que es tot villosa ,
 ella pot comploure à Deu que es tot bondat »
 , Ah , pare , per pietat !
 Mara. Ben desditzada !
 Ben. La vostra abstiné y que 'm jutge Deu !
 Mara. Abastidreu jo no doch. Ben condemnada !
 Ben. De dalt de Monserrat , Verge adorada !
 Mara. Y à vostre fill sens culpa condemnat.
 Ben. Fill meu de lo meu cor ! (No volentia.)
 Mara. Lo etern martiri
 li prepara activa y criminal !
 Ben. Ah ! no , no vull lo ceptre !
 Mara. Es un deliri !
 Ben. Perdó !
 Mara. ¿ Valeria ?
 Ben. Si... y mon fill jo m'iri,
 quant mori , prop lo tronc celestial !
 (Ella frenètica se agredia: ell posa las mans sobre son
 cap y la bencheia.)
 Ben. Escolta las seus prochs , Verge Maria !

ESCENA VIII.

Dña. B. JURE.

(Que al veure à sa mare se sorpren. La Comte mort ab
 la barba molt curda.)

Jur. ¿ De qué , Comtesa, deuenen perdó ?

(La Contessa abraça'l cap: y al retirar á una fill arreanta
un criu dolorós de l' éssent y se tira á sos braços.)

Maria. ; Fill meu de lo meu cor!

Ja. (S' abraça plorant.) ; Oh alegria!

Rev. ; Gira de ferro que torçar podis
tant sola la nostra santa religió

Maria. ; Jo la justifico, Deu del cel, venerat

Ja. mare mia, 'm haves fet ditós

Rev. ; Que tu la asperaràs, Deu meu, espere!

Maria. ; Que aixeta á Plavé? (Abella)

Rev. (Assutem pe'l for.) Jo volé á ferha.

Maria. Al fi, fill meu, hem quedat sols los dos.

ESCENA IX.

DOÑA MARGARITA D. PABLO.

Ja. Digueu, Contessa.

Maria. Perdona;
m' ha parlat la veu del cel;
no finch jo l' almy cruel
de valer esta corona.

Ja. ; Qui ha fet que aixís abdiquen
de vostre orçull, mare mia?

Maria. Qui tant sola ferha podis;
la religió, fill meu.

(D. Joana queda un instant com abatuda: al fi com si
mita recordant, comença batre los següents braços que
los acaba en un dolor.)

Ja. (Com si se neges.) «Lo miraria sols m' oïes;
nos abalassem los dos;
raffica un planta en terra
y caych de dalt de la serra
al fons de alguna horrorós»

Maria. ; Me donau, fill meu, espant!

Ja. «Y la corona...»

Maria. ; Oh suplici!

Ja. «Be la caych el triarant
mentres jo estich aspirant
en lo fons del precipiti!»

Maria. ; Pobre fill! Se'n s'ana fer,
m' ample ja se fantasia.

Ja. ; Ay que ha sigut, mare mia,

nostre abisme Balaguer?
 Mas. Ara aixugo, fill, ton plor
 ¡Araut a aixugar-hi carinyos meus!

ESCENA X.

Diego y FLUVIA pe'l fons.

Flu. ¿Es vostra la ordre, Comtesa?
 Mas. Sí, Fluvia, y lo dit me pesa.
 Flu. ¡M' heven tret un pes del cor!

ESCENA XI.

Diego, LUYA y després dos CIUTADANS.

Llu. Dos ciutadans de ambestada
 ab vos demanen parlar.
 Mas. ¿Senta, men fill?

Jos. Feules entrar.

[Lluny sort y de seguida entren los dos ciutadans que s'acabament se agnollan y s' an després de s' altre bones la via al Comte, fent-se a quedar drets respectuosament y ab la guerra en la via. Lo director procurarà que aquests dos tipus stin perfectament acabats.]

Flu. ¡Gent men lhal y mes honrada!

Jos. Poden parlar.

Ciut. 1.ª Jo... senyor...

Ciut. 2.ª (Vaya, home, pat y fora.)

Jos. ¡Bancilles encorriades! ¡A sa mare!

Flu. ¡He en la boca; tot al cor!

(Al últim avergonyit y jugant ab sa barbeta y ab lo cap baix covant lo seu discurs lo cantat.)

Ciut. 1.ª Comte.

Ciut. 2.ª Rey. (Ap. a n' ell correigues-lo.)

Ciut. 1.ª Rey... conseqüent,

nostre rey vepent plorar,

morir volam per deixar

vostres fills per sempre armats.

Del treball men a la tenda,

si ho pèssiem, de seguida

Tots per vos dardén la villa,

y si convé... ans l' herenda.

(Sont molt avens valer a la vida que a la desada. Freqüentada ruda.)

Mae (¿Quí vassells mes dignes té?)

Joa. (Per carrel amo 'm llatava!) (Ab goly.)

Cat. 1.ª ¿Era així? (Ap. al 2.ª)

Cat. 1.ª Si. (No pensava que ho sapigés tan bé.)

Joa. Admirant vostre valer queda'us agraït sols puch fer.

Cat. 1.ª ¿Es que tot... tot balaguer moria per vos, senyor!
Soc'h llorador de la terra...
no sé parlar... perdona...
si 'l ser venat vos sap greu,
continuen, senyor, la guerra
feg de la ciutat ruïnes,
y per vos, senyor, jo crech
que cruriam tus al Grech
a buscar mes heretims!

Cat. 2.ª (¡Ahíat vos ara!..)

(Sabeu's greu lo que he dit.)

Cat. 1.ª (Crident tot.) ¿Y per qué no?

Si se 'm mana no 's feli?

Cat. 2.ª Sí, pero...

Cat. 1.ª Cla y català.

Jo som així.

(Al sentir aquestes paraules que sol dir sempre Florin,
tots se giran mirant-lo com atordits de la igualtat de
parlar, y al f. Florin dia apert y satisfet.)

Flo. (¿Es com jo?)

Joa. ¿Quí rey d' aquestes cors es!..

Mae ¿Per re 'l tenso necessitas!

Cat. 2.ª ¡Heu perdut ja tres oulles!

¿Què hi ha així! En perdrem tres mes.

Joa. Tathom gran y generós!

Cat. 1.ª Un de nos fills al mit
va mori... en los murs ferit.

(La apunta una fletxa que s' aterra ab lo vent de la
ora. Mes de repert s' entusiasma y diu.)

Joa. ¿Encara men quedan des!

¿Ah! ¿Quint m' heu ja aconsolet!

¿Quint te deïth, generós poble!

Vostre ofertament es noble,

I heu fet a l'adversitat!

Vos ne penseu sols lo consol,
perque estich ja, llasta, perdut.
Mon onetich ha vengut;
seureu d'ell estimar molt.

- Cat. 1.^a | Bo-Deu! (Irta.)
Cm. 2.^a | May!
Jan. | Si, ciutadans...
Cm. 1.^a | May, senyor!
Jan. (Juperr.) | Jo vos ho manto!
Cm. 2.^a | Vos! (Com volent dir: Ningú 'nt manta.)
Jan. | No, fills... vos ho demano.
(Així s'afila el cò nos Jovencs encensats, tant que les
ciutadans que s'hanen revelat-los enfrenant, s' incli-
nen enterauent davant y considèrant que s' oblidin.)
Fm. | (Així som les ciutadans!)
Jan. | Sols vos suplico ademés
que protegiu ja deat 'ora
é ma... esposa... é la má mare
y a ma... | Ah! no... é tanqu' nos
(Així a dir a sa filla, y al recordant-se arrenca un corat
de dolor, cagant aliatat; mentre les ciutadans de un é
un é deuen la veu que ell se cagada.)
(Les ciutadans solides y assentes diuen.)
Cm. 1.^a | M'ha fet plorar.
Cm. 2.^a | (Com hi ha Deu,
que lo que es lo cor l'encerta!
(D. Jovenc enté aliatat cò sa mare, Flacit ha anat a sal-
tar, y al arribar ara les ciutadans é la porta del fú-
da, ell ja 's hi espera y les diu ab tristesa.)
Fm. | Pot sé us recordi la oferta
dintre poch temps.
(Les ciutadans s' obren sorpresos, se l' miran de cap é
pens com exanimats si es prou valent, s' ho consilien
l' un é l' altre, y al s' satisfete de sua cadessa la ciu-
tada primer allarga la veu, encalcant fort y é diu.)
Cm. 1.^a | Jo ho sabia.

ESCENA XII.

Ente, unes les dos CIUTADANS.

- Fm. | Pensen que es la hora, senyor.
Jan. | Prepara nostra partida.
Fm. | (Saluda y ara vò.)

Man. | Tu te 'n vas ! ¿ Y ahont, ma vida ?
Joa. No molt lluny de vostre amor.
Man. | Devant lo crim fugi 'l dret !...
Joa. | Qui sap ! Pot sé aneu errada...
| Ma desdikka continuada
que 'n diptés, mare, ja ha fet !

ESCENA XIII.

Don, FLUVÍ.

Flu. Lo cosall al pati espera
Marxora, Canito.
Joa. ¡ Desdikka !
Flu. S' acosta ja á la ciutat
la cañeril del d' Antequera.
Joa. Marxora, Fluví: mes avans
deixau que un deber complecti;
just es que aia 'm despedéxi
de tots les meus capítols.
(*Fluví se va pe' fondo saluant.*)

ESCENA XIV.

DOÑA MARGARITA, DON JAUME.

Man. Dament la guerra que acaba
jo infandi en lo teu car
esardiment y valer,
jo pe 'l combat t' animava
Mes ara que estàs, fill meu,
trist, ventat y quasi sol,
jo sé el teu consal.
Joa. | Sí, mare, sí, no 'm deixes !
Man. ¿ Cóm pot descorre una mare ?
(*Agrafa la espasa de la penopla y li dona.*)
Aquesta espasa, neo ell,
salvaré pel del perill;
es la espasa del teu pare.
Li dones jo ab amor
quant contra 'l alaró marava;
pot ser per ella tornes
sempre ab gloria y vencedor.

¡Terge del alt Monserreat,
à la fill també apartada!

ESCENA XV.

Isa, FLORIÀ, LUNA y los capitans

Fla. Los capitans.

Isa. ¡Adieu, mira!

(*D. Adieu s' adieuem ab les dor é tres capitans, aquesta
afuscolé los corsos entremolant d' tota, y al con-
taré ab sa mare, no pot aguantar mas y diu*.)

Fina... fins á la eternitat!

Marc. No... No ho voldré la petrona
de Catalunya, Maria,
que ab tu la rassa 's perdria
dele Comtes de Barcelona
Guarda la esposa ab amor.

Isa. May de mi l' apartaré,
ella alentaré ma fe...
ella 'm donará valor.
Honaré, y la creu aqueixa (*La de la esposa*.)
farà ma sort menas cruel.
¡Ay com acudis al cel,
mare, quant la terra 'ns deixa!

Marc. ¡Fill meu! (*Trocaté á ses braços*.)

Isa. ¡Mare, mare mia!

Marc. ¡Perdó, meu fill!

Isa. ¡Vos perdó!

(*Isa agafa sa mare y portantla apart la diu*.)

¡Na dividen per companyia
ma pobre filla Maria!

Estimecila per favor,
que ella estimava á son pare.

Marc. Se es culpable...

Isa. ¡Llavors, mare,
necessita mes amor!

Luna... á vos las encarego
com á tu també... Florià.

¡Mare mia! (*Despedintse y acudintse*.)

Fla. (*Esportantse*.) Marceon.

(*Se sent un toth de cornets molt apras que los capdels*.)

Toni. ¡Ah!

Fla. ¡Son ja aquí!

Marc. ¡ Lo no tencago !
(Finsí y Joana van á abrir per la porta d' un costat y retrocedelen supuant que venien venir tropas.)
 ¡ Per aquí... fugi del Regell !
(Los cuatro de parla de la dreta y també'n fuyen veyent lo mateix.)
 ¡ Per aquí !
 Fre. ¡ Ah ! *(Desesperat.)*
 Marc. ¡ Quíno agonia !
 Les. Per aquí.
 Jan. *(En lo fondo.)* ¡ Adra, mare mia !
(Tot aguant finsí he sigut aguant, corrent totant y vent y entrant per les portes fons que ara s' ha cregut que la dreta entrava en lo del fondo, y al moment d' a-sar-se á passar, apareixen D. Enric ab soldats, al mateix temps que n' entren per las portas laterals. Esglop general.)
 Tots. ¡ Ah !

ESCENA XVI.

Fre, D. ENRIC y soldados.

(Fois los de la dreta descomayuen los otros.)
 Es. ¡ Seu pres, Comte d' Urgell !
 Jan. ¡ Fins en lo fugir desditza !
 Les. ¡ Quíno humiliació, Deu meu !
 Marc. ¡ Per sufrir tanta desonra !
 Fre. ¡ N' hi ha per si á treure l' acer !
 Es. Llibres y sena dar la espasa
 sortir podes, caballers;
 llibre n' es vostra senyia, *(Al Comde.)*
 vos son sola mon prisioner
 Marc. ¿ Y consumarén la infamia
 de portar al Comte pres ?
 Es. ¡ Lo mey martiri es, Comte,
 que aixó sigui mon deber !
 Marc. ¡ Vostre deber !
 Jan. *(Suplènt.)* ¡ No, Comte !
 Marc. ¡ Vostre deber, Deu del cel !
 ¿ Y lo destrouen las honras
 es vostre deber també ?
 Es. ¡ Comte d' Urgell !
 Marc. ¡ Ma seta

infant de Castella, ¿ hért es?
 ¡ Espumas d' entre las cenizas !
 ¡ De infelicitat al cel !
 ¿ Es deber de qui solo la honra
 compra de un bon collier
 reunir amor á una verge
 para con angel del cel,
 infiltrar en sus entranyas
 de seducción y hech ardor,
 y una nit, al tiempo que espia,
 y solo y mal collier,
 rebota la dama ; de honra
 dexant en son fiado no mas,
 conseguir un doblé triunfo,
 seducir y espia ?

Ex. Deu !
 Man. Ma neta, infant de Costella !
 Ma. Si la he vist que 'm auri 'l cel !
 Jan. I he negu encara !
 Man. Y he negu !

[Musa.]
 Cert que en amorós desfici,
 preso d' un amor isoment,
 à la meu deber saltant
 vingui à veure ses fills bells;
 mes ney Yang hoer sa honra
 para com l' orrig del cel,
 trido lo vist ser espas
 pegun en la taca compament
 « Y esperes que asse ja creus ?
 « Par qué la veltai negues ?
 Corria de Ugrèl, vos ho jura,
 « Té de jurar, ja no 'l creuch ?
 Acabera, infant, si ara
 ho nota mia no 'ra deu;
 saltantme vos à la honra
 que 'm deheu com enaller,
 y saltant ja à la parala
 de rondera' que heu dat al rey,
 vos y saltres entre ruinas
 dintre est pelau maridm.
 « Què ara ara à fer, Corria ?
 La mia nota.

(Margarida agafa l'altre y ten en cap al fons.)

Joa. : Ah, per pietat, detenida!

Marc. : Donar-me, Comte d' Urgell!

En. : Com fidel la mort espero,

Joa. : Maro meu!

Marc. : : Deixau fer!

Fra. : Per Deu, Comtes!

ESCENA XVII.

Fra. Fra BENET per l'enda.

(En aquest moment totes las figures han arribat al fons y estan danyant, quant se presenta Fra Benet com recordant son jurament á la Condena. Sorpresa gran.)

Ben. : Senyora!

Marc. : Ah, ah, ah! *(Desfereix.)*

Ben. : *(Impassat.)* ¿Y lo jurament?

Marc. : No, no, pare, perdoname.

Ben. : I tant ja : ja l'he complert!

(Havia arribat dalt de la escalinata abans de la la barana que dona al camp, y horroritzada de lo que anava á fer, llenca l'altre á baix y cau mitja desmayada en las branses del frere que la va portant al presoni mentre los altres diuen.)

Joa. : ¿Fill viluenc de tal mare, tan buffibri ets tu mateix!

Fra. : ¿Si ella arriba á pujá al trono, quina reyna. Deu de Deu!

(Ara lo frere acaba de deixar arribada á la Condena: un moment de pauca y dís.)

Marc. : No era pro que mon regne y ma corona se quedés en poder del d' Antequera; la tetta mia com un dogal bona porque ell la deshonra tan pura era!

Ben. : Deshonra havem dit!

En. : *(Ara.)* Ah!

Marc. : : Sí, sí, pare; ah ell al campament hagi traydura!

Ben. : Y havem cregut assí! Mon secret ara revelaré.

Joa. : ¿Qué diu!

Ben. : : Pare, es, senyora!

Sabent de vostre part la sentença

ab mi à lo camp vellà del d' Antequera,
y portant lo perdó, à vostra presència
tan pura tornarà com avans era.

ESCENA XVIII.

Mrs, MANFREDO, DONA MARIA.

- Mrs. Dona Maria. (*Assistent y 'y quanta*)
 Jan. Ah ! Tu filla estigada !
 Man. Neta de lo meu cor !
 Man. (*Entrent.*) Ay, aïto mra !
 Jan. ¡ Filla ! (*Brusolla y grans transports*)
 Man. ¡ Men para !
 Jan. Ay ! ¡ Ma filla amada !
 Man. ¡ Teniu vostre perdó ! (*Donat un pergam.*)
 Jan. ¡ Gràcias, Maria !
 Man. En ell mané tant sola vostra desietra.
 Man. Perdona, filla, ma sospita feta !
 (*Plorant s' ha comogut, y s' acompanya una llàgrima ab lo
 rírel de la sua dit.*)
 Jan. ¡ Per cò si que no he val lo mar de ferro !
 (*Mentrestant Enrico s' ha acostat à Maria que no havia
 reparat en ell y lo diu.*)
 En. També perdé lo meu amor espeta.
 (*Dona Maria sorpren la nova y al fi ab disgusta dir.*)
 Man. Perdonat quedat desat ara,
 D. Enrico.
 En. (*Ab gup instant.*) Ah !
 (*D. Enrico en un transport en que s' brava à sus bra-
 cos, pero un instant regular d' ella, la dele, fentle
 desamar.*)
 Man. Fins al cel !
 De amor en la llapta cruel
 he triandat l' amor de pare.
 (*Triantse als braços de son pare y se abra.*)
 Jan. Anen ... anen del guanyat
 treus à sostenir lo pes,
 que para mi, val molt mes
 aquesta felicitat.
 (*En aquest instant s' oïp fora y lluny la marxa real
 de la época, pero queta imperceptible y de manera
 que res puga desordenar de lo que passa en la escena.*)
 Mrs. Conte

Jos. Si... à mon dernier.

Mas. Vos hi acompanya Maria.

Mas. Y jo mon fill.

Jos. Mare mia.

(Un dels capitans de D. Karich havent sentit la musica, s'acosta à l'una finestra y diu:)

Cap. A entrar va'l rey si no m'erre.

(Desenvolupa la espasa ell y tots los caballeros del rey.)

Jos. ¡Adieu diau, lleials servidors!

(Lo Comte s'adossa ab tots de un à un, y despres apoyant quada ab sa mare que 's despedeix plorant.)

Mas. Nobles barons, adieu diau.

(D. Karich tot aquest temps ha quedat veient cecament. Dona Maria s'ha vist extremat tristíssima, sense que ell sea adonç, y ara la va à buscar Fra Benet y li diu:)

Ben. ¡Filla mia!

Mas. ¡Ay! ¡Mirau!

(Ara ha dit per lo que arriba D. Karich, vol començar à dir una paraula de consol. al s'aparta de si aqueta idea y apoya en Fra Benet, plorant.)

Ben. ¡L'auitació es la mort dels cors!)

Jos. Me has deixat corre al barranch!...

¡Catalunya! ¡Patria mia!

¡Que no he plorat algun dia...

y ab llàgrimes de sang!

(Lo jovent té acompanya, los altres lo profetech y despres desapareixen, ell apoya en sa mare y Maria en Fra Benet.)

Cap. Ja en la plaza entra lo rey!

¡Gloria h d' aquesta guerra!

(Plorin se refé y diu de repent als seus.)

Fra. ¡Algun pendons en la serra?

Fra. Alcan.

Fra. Seguiu. (Se van.)

(Ara quedat Karich en la casa finestra y lo capitá en l'altre, fua al fi del acte.)

Es. Trista Rey!

Cap. ¡Ditais rey!

Es. ¡Desditzat cor!

Cap. Visca'l Rey.

Es. ¡Pobre Maria!

¡Adieu esperansa mia!

(Entra Manfreda, entra per tots costats com tenint por de que vegin lo que va à fer; crida al infant y diu:)

Man. Infern.
 En. ¡ Ah! *(Sorprent al veurel.)*
 Man. ¡ Os donch un escort! "
(Se treu ab muntari la rosa desfilando del primer acte, la dona y després la dona al infant que la pren també després en un transport y comprénent l'avor de Men.)
 En. ¡ Y la donas!
 Man. Vostre estrella
 m' ha fet, infant, compassió.
 En. Mes que 'l queda en la passió.
 Vostre. ¡ Vinga 'l Rey!
(Le puig: surra per tot com tement que 'l veuen y al p dir ab goig.)
 Man. *(Assentou.)* ¡ Men vag ab ella!
(D. Elsiec torna á besar la rosa; entra en aquest moment lo pendi de Castella, y ell al veurel dir ab dolor.)
 En. ¡ Ah! *(Le cor me costa aixó.)*

FIN.

NOTA.—Lo que els «Quatre Maternals» es la pèrda, deu dir «bruu».

Per lo bon efecte de la representació, és molt convenient que la director escanti, lo menos de cas plaça, la escena VII del primer acte, en aquest cas, podrà ésser per explicar lo que mena acaba comença que paga produïda, així com les necessitat de l'acte.

Los papers de Castella, veure que men, se deuen acabar a solars de primer ordre.

Lo actor encarregat de Manfredo deu ser un primer guion jove; en tot el que han de posar confiansa en la actor, se pot acabar lo primer acte en la versió de dos desfilant la rosa de una superba y lo tornar en la versió «p ab ingenuitat de veure» deuant dels seus sol lo moment del poig.

REPÚBLICA DE CATALUÑA

1001089448

Agència
de Col·laboració

FAO

1001089448

1001089448

1001089448

Ministerio de Cultura
Presidencia de la Generalitat

1001089448

2011-2012 Catalogue

12ma

INSTITUCIÓ DE BARCELONA

Biblioteca de Catalunya

Reg. 512.086

